

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Pablo escribe a la iglesia en Corinto

1 Nutscö e Pablo rí apóstolegö o juancügö e Jesucristo rá zopcjö yo nte. Nguetsjë Mzhocjimi o ne o juancügö a cjanu. Nutscö 'ñe e cjuarma Sóstenes rí pen'l'egöbe ne carta. ²Nu'tsc'eji in cárägueji a Corinto c'ü tsja a Grecia, in jmürüji in ma'tc'eji Mzhocjimi, ngue'tsc'eji rí pen'l'ejí ne carta. Mzhocjimi o 'ñünnç'ü in münc'ejí. Nguec'ua 'ma i 'ñench'e in mülbüji e Jesucristo, o tsja'l'üji Mzhocjimi o ntets'üji. Y o xocüts'üji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne anguez. Dya nguextjotsc'eji o ntetsc'eji Mzhocjimi; xo ngue o nte anguez texe c'o ma'tü e Jesucristo c'ín Jmugöji, zö ja nde cáräji. Dya nguextjozgöji in Jmugöji c'ü; xo 'ñe anguez, xo ngue o Jmuji. ³Rí ötcö Mzhocjimi c'ü mi Tatagöji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü ra sido ra nuc'ejí na jo, ngue c'ua ra mäjä in münc'ejí, dya pje rí mbeñejí.

Bendiciones por medio de Cristo

⁴Texe 'ma rí öttögö Mzhocjimi, rí unngö 'na pöjö c'ü ya me o mböxc'ügueji na jo. O mböxc'eji a cjanu, na ngue bübü in mülbüji

dya e Cristo Jesús. ⁵O mböxc'eji o dya'l'üji c'ü ja rgui pëpqueji c'ü. Nguec'ua sö rí zopcjëji dya yo nte, 'ñe rí pärägueji dya na jo, ja ga cja Mzhocjimi. O dya'l'üji a cjanu Mzhocjimi, na ngueje bübü in münl'ejí dya e Jesucristo. ⁶Nguec'ua ya zädä c'ua ja rvá xi'tsc'öji. Na ngueje 'ma mi bübü co nu'tsc'eji, ró xi'tsc'öji ro mböxc'üji e Cristo ri nzhodüji na jo cja o 'ñiji Mzhocjimi. Y na cjuana ya o mböxc'üji a cjanu. ⁷Nguec'ua, dya pje bë'tsc'eji dya; sö rí pëpqueji na jo dya Mzhocjimi. Y te'be in münc'ejí dya c'ü ra ejë na yeje e Jesucristo c'ü in Jmugöji. ⁸Mzhocjimi ra sido ra dya'l'ejí c'ü rgui zëzhiji, ngue c'ua texe c'o cje c'o xe rí minc'ejí, dya rí jyëzgueji c'ü. Nguec'ua c'e pa 'ma ra ejë e Jesucristo c'ín Jmugöji, dya pje ra chötcöji c'o na s'o. ⁹Mzhocjimi o 'ñünnç'ü in münc'ejí nzi 'natsc'eji i 'ñench'e in mülbüji c'ü nu T'i c'ü ngueje e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nguec'ua 'natjo in mülbüji dya co anguez. Ixtí jñunt'ü in münc'ejí c'ü ra dya'l'ejí c'ü rgui zëzhiji. Na ngueje anguez cja'a c'ua ja nzi ga mama.

Divisiones en la iglesia

10Rí ö'tc'ügöji cjuarma, c'ü ri 'natjo jña c'ü rí ñagueji, dya rí söji o jña. Na ngue je ga cjanu ga mandazüji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Dya xo rí xögueji cja yo nin cjuarmaji. Nu c'ü rí tsjagueji, rí pötqui ñeji ngue c'ua ri 'natjo pjeñe c'ü rí tsijñigueji, 'ñe c'ü rí tsjagueji. **11**Nu'tsc'eji mi cjuarmats'ügöji, o ngöxcö c'o cárä o ngumü e Cloé c'ü ya in pötqui dyonpüteji. **12**Bübütsc'eji c'o mama: "Rí teñejme e Pablo. Ngue c'ü xe na jo ga xöpünte", eñeji. Bübü c'o mama: "Iyö. Ngue e Apolos rí teñejme." Bübü c'o mama: "Ngue e Pedro rí teñejme." Bübü c'o mama: "Nutscójme rí teñejme e Cristo", eñeji. **13**¿Cjo bübü na puncjü Cristo? Iyö, 'natjo c'ü bübü. Nutscö e Pablo, ¿cjo nguezgö o ndät'äzgöji cja ngronsi c'ü rva päjtägöji? Iyö, dya nguezgö. ¿Cjo ngue ín chjügö o nänngägöji 'ma i jigueji? Iyö, dya nguezgö; ngue o tju e Cristo. **14**Rí unngö 'na pójö Mizhocjimi c'ü nguestxo e Crispo 'ñe e Gayo c'o ró jichcö a ndets'eji. **15**Na ngue 'ma ro jichcö na puncjü o nte, bübü c'o ro mama: "E Pablo jichi cja ndeje na puncjü o nte, ngue c'ua ra ndeñeji co angueze", ro 'ñeñeji. **16**Xo rí mbeñegö xo ró jichcö c'o cárä nu ngumü e Estéfanos: Pero dya cja rí mbeñe cjó je nde ró jichcö. **17**C'ü vi juancögö e Cristo, dya ngue c'ü rá jichcö yo nte; ngue c'ü rá xipjiji ja ga cja e Jesucristo. 'Ma rí zopcjö yo nte, dya rí jodü rá xicöji jña c'o me na zö, para ra mamaji me rí pärägö. 'Ma rva cjanu, dya ro tsjapü

ngüenda 'ma yo nte c'ü o pätcoji e Jesucristo va ndü cja ngronsi.

Cristo, el poder y la sabiduría de Dios

18Nutscójme rí apóstolejme rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Jesucristo va ngötcüji ín nzhubüji. Cárä o nte c'o cjacü dya ni muvi yo rí mangöjme a cjanu. Anguezeji ya ni ma ra bëzhi o aljmaji, dya ra salvaji. Pero nutscöji sido jocüzi ín mü'lbüji Mizhocjimi ngue c'ua rá jëzgöji c'o na s'o. Nguec'ua c'o jña c'o mama ja va ndü e Jesucristo cja ngronsi, ngue c'o rgá pärägöji c'ü me na zëzhi Mizhocjimi. **19**Ya zädä c'ü t'opjü ga cjava:

Yo me pärä, rá jünbüji c'ü ni mbäräji.

C'o pë's'i na puncjü o pjeñe, rá cjacü c'ü dya cja rguí muvi c'o ra nguijñi c'o, eñe Mizhocjimi.

20Yo cárä cja ne xoñijömü c'o dya pärä Mizhocjimi, bübü c'o me pärä. Xo bübü c'o me pjëchi ra jichi yo nu minteji. Xo bübü c'o me pjëchi ra zöji o jña yo nu minteji. Pero, ¿pje ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o nte c'o? Ya jizhi dya Mizhocjimi c'ü dya ni muvi c'ü pärätsjë yo nte. **21**Mizhocjimi pë's'i na jo o pjeñe. Nguec'ua ndeze mi jinguä o mbeñe c'ü dya ro sö ro nguijñitsjë yo nte ro mbäräji angueze. Mizhocjimi o ne ro salva yo nte, nguec'ua va juajnü c'o ra zopjü yo nte, ra xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'lbü e Jesucristo, Mizhocjimi ra 'ñeme libre cja c'o na s'o. C'o jña c'o mama ja va sufre e Jesucristo, ngue c'o cjacü yo nte c'ü dya ni muvi c'o.

22 Yo ín menzumüjme a Israel örüji 'na señal c'ü ra jñandaji. 'Ma jiyö, dya ra creoji zö cjó c'o ra zopjüji. Yo in menzumügueji a Grecia me jodüji 'na c'lü me pärä, ra zopjüji. 'Ma jiyö, dya xo ra creoji.

23 Nutscöjme rí apóstolejme 'ma rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Cristo cja ngronsi por nutscöji. Yo ín menzumüjme a Israel, dya ne ra creoji; cjijñiji dya pëls'i poder, na ngue o sufre. Yo in menzumügueji a Grecia, cjapüji c'ü dya ni muvi c'ü vi ndü a cjanu e Cristo. **24** Pero Mzhocjimi o 'ñünngü ín mülbüjme ja rí nzijme rí menzumüjme a Israel; nguec'ua rvá ejmegöjme e Jesucristo. Xo 'ñünnc'ü in münc'ejí ja nzitsc'ejí in menzumügueji a Grecia. Nguec'ua 'ma rí ärägöji c'ü ja va sufre e Cristo, rí unnc'öji ngüenda c'ü na zëzhi Mzhocjimi 'ñe c'ü me na jo va mbeñe. **25** Mama yo in menzumügueji c'ü dya ni muvi c'ü o mbeñe Mzhocjimi. Pero xenda na jo o pjeñe Mzhocjimi que na ngue yo nte. Mama yo ín menzumügöjme c'ü dya ga zëzhi e Jesucristo na ngue o sufre. Pero xenda na zëzhi Mzhocjimi c'ü o jyëzi o sufre e Cristo, que na ngue yo nte. **26** Tsijjñiji cjuarma ja ga cjatsc'ejí. Dya puncjüts'üji c'o pëls'i na puncjü o pjeñe c'ua ja nzi ga mbë's'i y o nte yo dya pärä Mzhocjimi. Pero Mzhocjimi o 'ñünnc'ü in münc'ejí i creoji e Jesucristo. Dya xo puncjüts'üji c'o pje pjëzhi, ni xo na puncjüts'üji c'o ngue o t'i c'o me ma jonte, pero Mzhocjimi o 'ñünnc'ü in mülbüji i 'ñejmeji. **27** Nu'tsc'ejí mama yo nte c'ü dya in jüngueji

in pjeñeji, o juan'c'ejí Mzhocjimi ngue c'ua ra bëchpiji o tseje nu c'o näntji me pärä. Nu'tsc'ejí mama yo nte c'ü dya pje pjëts'üji, o juan'c'ejí Mzhocjimi ngue c'ua ra bëchpiji o tseje c'o me näntji pje pjëzhi. **28** Nu'tsc'ejí cja c'lüji yo nte c'ü dya ni muvitsc'ejí, o juan'c'ejí Mzhocjimi ngue c'ua ra jñünbü c'ü ni muvi c'o näntji me ni muvi. **29** Je va cjanu va tsja Mzhocjimi. Nguec'ua dya cjó ra tsjapütsjé na nojo a jmi Mzhocjimi.

30 Nu'tsc'ejí bübü in münc'ejí dya e Cristo; nguec'ua in pärägueji ja ga cja Mzhocjimi. Rí pärägöji c'ü o ngötcüji e Jesucristo c'o ín nzhunc'öji; nguec'ua dya cja rí tüji c'o. Xo rí pärägöji c'ü sido pëpji cja ín mülbüji ngue c'ua xenda rá cjaji c'ua ja nzi ga ne anguez. Nguetsjé Mzhocjimi c'ü o dyacöji c'ü ni bübü ín münc'öji dya e Cristo. **31** Nguec'ua, dya rá cjapüji na nozüji c'ü rgá pärägöji yo. Rá cjaji c'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mzhocjimi c'ü mama ga cjava: "Dya ra jogü cjó ra tsjapütsjé na nojo. Nguextjo Mzhocjimi rá cjapcöji na nojo", eñe c'e jña.

El mensaje de Cristo crucificado

2 Je xo va cjanu rvá cjagö 'ma ró sägö nu va ja in cärägueji cjuarma. 'Ma ró xi'tsc'öji ja ga salvazüji Mzhocjimi, dya zö rvá zo'c'öji. Dya xo ró xi'tsc'öji jña c'o mama yo cjapü me pärä. **2** Na ngueje ró negö nguextjo ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo, 'ñe ja va pätcöji va ndü cja ngronsi. **3** Y 'ma ró minc'öji va, dya mi sögö ma zëtscö. Xo mi mbigö ma sëgö, 'na

dya ro zo'c'öji na jo. ⁴Yo nte, me jodü ja rgá 'ñünbü ə mü'l'bü yo nu minteji, nguec'ua ga mamaji jña c'o 'ñetse me päräji. Pero nutscö, dya je va cjanu rvá zo'c'öji. O Espíritu Mzhocjimi o 'ñünnc'ü in mü'l'büji i päräji c'ü na cjuana c'o mi xi'tsc'öji. Nguec'ua vi 'ñench'e in mü'l'büji e Jesucristo. ⁵Dya ró negö c'ü rvi mamaji: "E Pablo pärä na puncjü; na jo ga zocöji. Nguec'ua ró creoji e Jesús", ri 'ñeñeji, iyó. Ró ötügö Mzhocjimi c'ü ro 'ñünnc'leji in mü'l'büji. Nguec'ua ix na cjuana vi 'ñench'e in mü'l'büji e Jesucristo.

Dios se da a conocer por medio de su Espíritu

⁶Nutscöjme, zö dya zö rgá zopjüjme yo nte, pero rí pjëchcöjme na jo 'na jña. Pero nguextjo c'o nzhodü na jo co Mzhocjimi c'o rí xicöjme yo. Dya nza cja c'e pjeñe c'ü pëls'i yo nte yo cära yo cjë dya yo dya pärä Mzhocjimi. Ni xo nza cja c'ü pjëchi yo pje pjëzhi yo cjë dya. Na ngueje anguezeji, ra tsjapü Mzhocjimi c'ü dya cja pje ra mbëzhiji. ⁷C'ü rí xipijjme c'o nzhodü na jo co Mzhocjimi, ngue c'ü cijjñi Mzhocjimi. 'Ma ot'ü, dya cjó mi pärä c'e pjeñe c'ü. Na ngue dya be mi ch'acöji ro päräji. Pero 'ma dya be mi ät'ä ne xoñijömü, ya xcuí mbeñe Mzhocjimi c'ü ra tsjacüji me rguí muvizgöji cja ə jmi. ⁸C'ü o mbeñe Mzhocjimi, dya mbärä ne rí 'naja yo pje pjëzhi yo cjë dya. Nguec'ua va ndät'äji e Jesucristo cja ngronsi, maco Mzhocjimi e Jesucristo c'ü me na nojo. ⁹Anguezeji go zädä c'ua ja nzi va t'opjü cja ə jña Mzhocjimi c'ü mama ga cjava:

Nunca go jñandaji c'o ya vi preparao Mzhocjimi ra unü c'o ejme angueze 'ñe neji. Dya xo go dyäräji c'ü ja ga cja. Ni xo go nguijñitsjëji cja ə mü'l'büji c'o, eñe c'le jña.

¹⁰Pero nutscöji 'ma ró enh'e ín mü'n'c'öji e Jesucristo, o dyaciüji Mzhocjimi o Espíritu o è bübü cja ín mü'n'c'öji. O Espíritu Mzhocjimi pärä texe c'ü ya mbeñe Mzhocjimi. Nguec'ua rgá pärägöji yo ya preparao Mzhocjimi ra dyaciüji.

¹¹Dya cjó pärä texe c'ua ja ga nguijñi c'ü 'na nte. Nguextjo c'e nte, pärätsjë o pjeñetsjë angueze. Je xo ga cjationu, dya cjó xo pärä ja ga nguijñi Mzhocjimi; nguextjo c'ü o Espíritu angueze. ¹²Nutscöji, dya ch'acöji rá cijjñiji c'ua ja nzi ga nguijñi yo nte yo dya pärä Mzhocjimi. Mzhocjimi ya dyaciüji o Espíritu, ngue c'ua ra sö rá pärägöji c'ua ja va s'iyazgöji Mzhocjimi, 'ñe c'ua ja ga mböxcöji. ¹³Nujyo, nguejyo rí mangöjme yo. Pero dya ngue ín jñatsjëjme yo rí cijjñitsjëjme yo rí mangöjme. Yo rí mangöjme, nguejyo jña yo jítsijme o Espíritu Mzhocjimi. Y c'o nte c'o rí xipijjme yo jña yo, ngue c'o ya bübü ə mü'l'bü o Espíritu Mzhocjimi c'o.

¹⁴C'o nte c'o dya bübü ə mü'l'bü o Espíritu Mzhocjimi, dya ne ra creoji c'o mama c'ü. Na ngue cjacüji c'ü dya pje ni muvi c'o mama c'ü. Dya xo sö ra mbäräji pje pjëzhi c'o mama c'ü. Nguextjo c'o nte c'o bübü ə mü'l'bü angueze c'o sö ra mbäräji pje pjëzhi c'o mama c'ü. ^{15,16}Nu c'o bübü ə mü'l'bü o Espíritu Mzhocjimi sö ra mbäräji c'o na cjuana ni muvi. Je t'opjü a

cjava cja o jña Mizhocjimi: "Dya cjó sö ra mbärä c'ü cjijñi c'ín Jmugöji. Nguec'ua, dya cjó sö ra tsja xöpünte 'na nte, c'ü pje ra jíchi c'ín Jmugöji", eñe c'e jña. Nuzgöji bübü ín mün'c'öji dya e Jesucristo, nguec'ua rgá mbeñeji c'e pjeñe c'ü cjijñi angueze. Nguec'ua yo nte me dyätjozgöji, dya sö ra mbäräji ja ga cja rgá mbeñeji. Na ngueje anguezeji, dya bübü o mülbüji o Espíritu Mizhocjimi.

Compañeros de trabajo sirviendo a Dios

3 'Ma mi bübügö co nu'tsc'ejí cjuarma, ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi. Y xe ro xi'tsc'öji mas o jña, pero dya be sö rvi jñunt'ü in mün'c'ejí c'o. Na ngue dya i tsjagueji na jo c'ua ja nzi ga ne o Espíritu Mizhocjimi; i tsjaji c'o in netsjéji. Dya xo i dyätäji na jo e Cristo. ²Nza cjatsc'ejí yo lélë yo sibatjo, yo dya sö ra za o ts'ingue. Ró xi'tsc'öji jña c'o dya s'ezhi rvi päräji. Na ngue dya be sö rvi jñunt'ü in mün'c'ejí c'o xe 'ñaja jña. Dya be xo sö. ³Na ngueje sido in cjagueji c'o in netsjéji. In pötqui huinsteji y me xo in pötqui dyonpütsjéji. C'ü ni tsjagueji a cjanu, je ni 'ñetse nu, c'ü in cjagueji c'o in netsjéji. Je xo ni 'ñetse nu, c'ü in nzhadüji c'ua ja nzi ga nzhadü c'o nte c'o dya pärä Mizhocjimi. ⁴Bübütsc'ejí c'o mama: "Nutsköjme rí teñejme e Pablo", eñe c'o cjuarma. Bübü c'o mama: "Nutsköjme rí teñejme e Apolos", eñeji. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, nza cjatsc'ejí yo nte yo dya pärä Mizhocjimi.

⁵Nuzgö e Pablo 'ñe e Apolos, dya ni jyodü rí mangueji nda

ni muvizgöbe. Na ngueje rí mbëpjítjobe cja Mizhocjimi rí nza yejebé, nde ró zo'c'öbe in texeji. Nguec'ua vi 'ñench'e in mülbüji e Jesucristo. Rí pëpcjöbe c'ua ja nzi va dyacöbe c'ín Jmuji. ⁶Nguetscö e Pablo ot'ü ró zo'c'öji, nguec'ua rí chjëntcjöbe nza cja 'naja c'ü ro ngant'a o planta. E Apolos cja zo'c'ejí nguec'ua chjénui nza cja c'ü ro xi'chp'i o ndeje c'o planta. Pero Mizhocjimi ngue c'ü che'ts'ejí c'ü. ⁷Nguec'ua, dya nda ni muvi c'ü cant'a, ni xo ri ngue c'ü xi'chp'i o ndeje. C'ü na cjuana ni muvi, ngue Mizhocjimi c'ü cjapü ra nocü. ⁸C'ü cant'a 'ñe c'ü xi'chp'i o ndeje, nde 'na ma ciatjovi. Pero zö nde 'na ma ciatjovi, ra ts'öltüvi c'ua ja nzi va pëpjivi. ⁹Nutscö 'ñe e Apolos rí mimbëpjigöbe cja Mizhocjimi. Nu'tsc'ejí in chjëntcejeji nza cja 'na juajma c'ü ya ndujmüji c'ü ngue o caja Mizhocjimi.

O in chjëntcejeji 'na ngumü c'ü na jääba angueze. ¹⁰Mizhocjimi o dyacö c'ü ja rgá zopcjö yo nte. Nguec'ua rí chjëntcjöbe 'na bëzo c'ü ri pjéchi ra jyäbä na jo 'na ngumü. Nuzgö 'ma ró xi'tsc'öji rvi 'ñejmeji e Cristo, ró chjëntjobe 'na bëzo c'ü ro ngüp'ü o cimiento 'na ngumü. C'o 'ñaja xöpünte c'o va 'ñe zo'c'ejí, chjëntjui 'na bëzo c'ü ro bö'bü o ndüngumü. Pero ni jyodü nzi 'naji ra mbötpüji ngüenda ja ga zo'c'ejí. ¹¹Yo nte, 'ma jääbäji 'na ngumü, ot'ü cüjp'üji o cimiento. Je xo va ciatjonu, nutscö ot'ü ró zo'c'öji, ró xi'tsc'öji rvi 'ñench'e in mülbüji e Jesucristo. Y dya ra jogü cjó ra 'ñe xi'tsc'ejí nan'ño rgui 'ñejmeji. Na ngue ojtjo xe 'naja c'ü ra salvazüji.

12C'o 'ñaja xöpünte, zö xo ra xö'c'eji ja ga cja e Cristo, pero ni jyodü ra mbëpiji na jo Mizhocjimi. 'Ma ra mbëpiji na jo, ra chjéntjui 'ma 'na bëzo c'ü ri ätä 'na ngumü co oro, o co plata, o co ndojo c'o me ni muvi. 'Ma jiyö, ra chjéntjui 'ma 'na bëzo c'ü ri ätä 'na ngumü co zatjo, o co zacatón, o co xitxitjo. **13-15**'Ma tjé'e 'na ngumü, jñetse cjo na jo va dyät'äji cjo jiyö. Na ngueje 'ma zatjo o zacatón c'ü vi dyät'äji, ixta chjorü 'ma c'e ngumü. Pero 'ma ndojo vi t'ätä, iyö 'ma. Je xo rga cajatjonu c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda, ra 'ñetse ja va mbëpi Mizhocjimi nzi 'na xöpüte, cjo na jo o jiyö. Nu 'ma na jo va mbëpi, ra ts'ö't'ü 'ma c'ü. 'Ma jiyö, ra chjéntjui 'na bëzo c'ü ri tjé'e o ngumü. Zö ra sufre rgá mbedye c'e bëzo ngue c'ua ra salva, pero ra chjorü c'e ngumü c'ü vi dyät'ä. Je xo rga cajatjonu c'o vi 'ñench'e o mü'lbü e Jesucristo pero dya ga jo va mbëpiji c'ü ín Jmugöji. Zö ra salvaji, pero dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'e bëpji c'ü vi tsjaji. Nguec'ua, dya ra ngõ't'üji.

16¿Cjo dya in päräji, ngue o templots'üji Mizhocjimi? Na ngue nguetsjé c'ü o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü in mün'c'eji dya. **17**Nu 'ma rí sido rí huinsteji, ra zädä c'ü rí chjorütsjéji. Dya rí tsjaji a cjanu. Na ngue 'ma in cjadi a cjanu, in s'onbüji o templo Mizhocjimi c'ü me na sjü, c'ü ngue'tsc'eji. Nu c'o ra sido ra tsjatsc'eji a cjanu, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre c'o.

18In cijijñiji c'ü me ni muvi 'ma cjo c'o pärä na puncjü. Pero dya rí tsjijñiji a cjanu, na ngueje dya cjanu. C'o cijijñitsc'eji c'ü me pärä

c'ua ja nzi ga mbärä yo nte yo cárä yo cjë dya, ni jyodü ra jyéziji c'e pjeñe c'ü cijijñiji a cjanu. Y ra mbürü ra nguijñiji c'e pjeñe c'ü cijijñiji Mizhocjimi, zö mama yo nte c'ü dya ni muvi c'ü. A cjanu ra sö ra mbäräji c'ua c'ü na cjuana.

19C'o pärä yo nte cja ne xoñijomü va, dya ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o. Na ngueje je t'opjü c'ü mama ga cjava: "C'o me pärä, pjéchiji ja ga dyonpüji yo nu minteji. Pero Mizhocjimi c'asp'üji c'ü ni tsjaji ga cjanu", eñe. **20**Je xo t'opjü c'ü mama a cjava: "C'o cjadü me pärä, pärä c'ín Jmugöji c'ü dya ni muvi c'ü cijijñi c'o", eñe. **21**Nguec'ua rí xi'tsc'öji in texeji, dya rí mamají c'ü cjo nda ni muvi 'na nte na ngue c'ü pje ni mbëzhi c'ü, nza ciazgöjme rí apóstolejme. Na ngue nde rí mbëpjítjogöjme ngue c'ua rá pjöxc'üjme in texeji. **22**Zö ri nguezgö e Pablo, zö ri ngue e Apolos o e Pedro, Mizhocjimi o dyacójme ne bëpji ngue c'ua rá pjöxc'üjme. Zö pje c'o va sädä yo cjë yo in cáräji cja ne xoñijomü, zö pje c'o xe ra zädä, zö rí chügueji, pero Mizhocjimi ya mbeñe ja ga cja texe yo, y ra mböxc'üjji. **23**Nguec'ua, dya rí tsjacójme in jmuzgöjme. Na ngueje e Cristo ngue ín Jmugöji c'ü rá ätcöji. Y e Cristo ätä Mizhocjimi c'ü nu Tata.

El trabajo de los apóstoles

4 Ni jyodü rí unnc'eji ngüienda c'ü rí mbëpjítjogöjme cja e Jesucristo. Mizhocjimi o dyacójme ne bëpji nu, c'ü rí xipijjme yo nte yo o jña yo dya mi päräji mi jinguá. **2**In pärägueji o mbëpji ni jyodü

ra tsjacjuanaji ja c'o nzi ga ne c'o o lamuji. ³Nguec'ua, dya nda rí cja'c'öji ngüenda, 'ma ngue'tsc'ejí in mangueji cjo na jo rgá pëpcö e Jesucristo o iyö. Dya xo rí cjapcö ngüenda yo nte zö xitscö yo, cjo na jo rgá pëpcö c'ü o iyö. Dya xo rí mbeñetsjögö ja rgá pëpcö c'ü. ⁴Zö rí cijíñitsjé c'ü rgá ätcö na jo, pero dya ngue c'ü rguí mamaji c'ü na jozgö. Nu c'ü ra jñüncögö ngüenda c'ü ja rvá pëpcö c'ü, ngeuextjo c'ín Jmugöji. ⁵Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjíñiji 'na nte ja ga mbépi Mzhocjimi. Na ngueje dya be va sädä c'le pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mzhocjimi. Che'beji hasta 'ma cja ra ejé c'ín Jmugöji ra 'ñe tsjapü ra 'ñetse na jo, c'o dya 'ñetse dya. Ra tsjapü ra 'ñetse c'o cijíñi o mü'lbü dya yo nte. Nuc'ua nu 'ma na jo rvá pëpcöji c'ü, ngeuextjo Mzhocjimi ra mama c'ü na jo rvá cjadi.

⁶Mi cjuarmats'lígöji, c'ü rvá xi'tsc'öji yo, ngue c'ü dya rí tsjíñiji e Apolos c'ü me ni muvi, ni ri nguezgö c'ü me ni muvizgö; ngue c'ua rí tsjagueji c'ü t'opjü cja o jña Mzhocjimi. Nguec'ua ne rí 'natsc'ejí, dya rí tsjapqueji c'ü me in pärägueji c'ü rguí mamaji c'ü me na jo 'na nte'e, 'ñe c'ü rgui tsjapqueji menu c'ü 'naja. ⁷Nu'tsc'ejí, c'ejí dya'c'ejí sjëtsi c'ü in cjinnceji c'ü xenda na jotsc'ejí que na ngueje c'o 'ñaja? Dya c'ejí dya'c'ejí sjëtsi. C'ü in pärägueji, c'ejí dya xo dya'c'ejí Mzhocjimi c'ü? Maco o dya'c'ejí, ejenga in cjapqueji na nots'lüji nza cja 'ma ri ngue in pjeñetsjéji c'ü in cijíñiji?

⁸Nu'tsc'ejí in pëzhgueji c'ü dya cja xe ni jyodü rá jí'tsc'öjme. In

pëzhgueji c'ü dya pje xe ni jyodü rí päräji. In cjapüji na nots'ejí nza cja 'ma ya me ri jmugueji; maco zügöjme rí apóstolejme, dya rí söjme cjo ri jmugöjme. Quera ri tsjagueji na jo, ngue c'ua rvá nots'ejí a jmi Mzhocjimi, ngue c'ua nuzgöjme xo ro mbëtsijme jmu'u co nu'tsc'ejí 'ma. ⁹Nutscöjme rí apóstolejme, rí cijíñigö c'ü dya ni muvizgöjme va ngambgöjme Mzhocjimi; rí cijíñigö o ngambgöjme nza cja o nte. C'o ya tjünpu ngüenda ra bö'l'tü. Rí cijíñigö a cjanu, na ngueje cja ne xoñijömü me bëchquigöjme ín tsejme ga jñandgöjme yo nte, na ngue yo rí sufregöjme. Xo 'ñe c'o o anxe Mzhocjimi me xo jandgöjme rí sufregöjme. ¹⁰Nutscöjme rí apóstolejme rí zopjüjme yo nte rí xipijime ja ga cja e Cristo. Nguec'ua ga xitscöjme c'ü dya rí pärä c'ü rí cajme. Pero nu'tsc'ejí bübü in münc'ejí dya e Cristo, in cjapqueji c'ü me in pärägueji. Nutscöjme, mama yo nte c'ü dya ni muvizgöjme; nu'tsc'ejí in cjapüji c'ü me ni muvitsc'ejí. Nutscöjme me cjacüjme menu yo nte; nu'tsc'ejí me respetaots'üji yo. ¹¹Hasta yo pa dya, bübü 'ma bëtsijme c'ü rá sijme 'ñe c'ü rá jejme. Yapcüjme yo nte, y ja c'o nde rí nzhonnc'öjme. ¹²Zö rí apóstolegöjme pero me po ín cuégöjme rgá pëpcjöjme ngue c'ua rá tötc'öjme 'na xëdyi. 'Ma sangöjme yo nte, rí ma'tp'ütjojme Cjimi yo. 'Ma cjacüjme yo nte rá sufregöjme, rí pësp'ijme paciencia. ¹³Zö pechquejme o bëchjine, pero sido rí zopcjöjme na jo. Yo nte yo dya pärä Mzhocjimi, cjacüjme nza

cja o cañabü. Hasta nudya cjacüjme c'ü dya ni muvizgöjme.

14 C'ü rvá xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rvi tsegueji. Ró xi'tsc'öji nza cja 'na bëzo c'ü zopjü o t'i ga unü consejo, na ngueje me ne'e c'e t'i.
15 Zö xi ri sö'ö 'na dyéch'a mil c'o in xöpütegueji c'o o xi'tsc'oji ja ga cja e Cristo, pero dya in 'ñecjeji na puncjü nin tatagueji. Nguextjogö chjëntjui c'ü ri nguezgö nin tatazügöji. Na ngue 'ma ró xi'tsc'öji ja rvá jocüts'ü in mü'l'büji e Jesucristo, i 'ñench'e in mü'l'büji c'ü.
16 Nguec'ua rí ö'tc'öji rí nhodügueji c'ua ja nzi rgá nhodügö.

17 Ró täjä e Timoteo ra é nuc'üji. Nuc'ü, rí s'iyagö chjëntjui c'ü ri ngue ín ch'igö. Angueze ärä c'ü rí xipjigö, na ngueje xo bübü o mü'l'bü e Cristo c'ü ín Jmugöji. Angueze ra mbennc'oji ja rgá mincl'o rgá ätcö e Cristo. Je xo rgá jíchcö a cjanu texe c'ua ja nde jmürü c'o cjuarma. **18** Bübütsc'eleji c'o cjapütsjë na nojo, na ngueje pëzhiji c'ü dya rá ëgö nu va ja in cärägueji. **19** Pero rí xi'tsc'öji, 'ma ra ne Mizzhocjimi, dya ra mezherá ëgö rá 'ñe zenguats'üji. Jo rá 'ñe nugö c'o cjapü me pärä. Dya rá cjapü ngüenda c'o jña c'o ri mama c'o. Pero rá nu'u cjo cjaji ja c'o nzi ga 'ñünbü Mizzhocjimi o mü'l'büji.
20 C'ü ni mandazüji Mizzhocjimi, dya ngueextjo jña c'o rí ärägöji. C'ü ni muvi, ngue c'ü rá cjaji c'ua ja nzi ga 'ñünngü Mizzhocjimi ín mü'n'c'öji.
21 ¿Ja ngue c'ü in negueji? ¿Cjo in ne rí sido rí tsjapqueji na notsc'eleji ngue c'ua rá é huënchc'iji na zëzhi? ¿O rí jyëziji c'ü in cjaji a cjanu ngue c'ua jmanch'a rga zo'c'öji, ngue c'ua rí pärägueji na jo c'ü rí s'iyats'ügöji?

Se juzga un caso de inmoralidad

5 Me mamají c'ü bübütsc'oji 'na cjuarma c'ü dyojui c'ü nu jänana. Me na s'o c'ü cja a cjanu, nguec'ua hasta yo nte yo dya ma'tü Mizzhocjimi mamají c'ü dya cjo söra tsja a cjanu. **2** Maco nu'tsc'oji in sido in cjapqueji c'ü me na jotsc'oji. Xenda rvá jo 'ma rvi ndumiügueji 'ñe rvi pjongueji c'e cjuarma a ndetsc'oji. Na ngue me na s'o c'ü cja c'ü. **3** Nutscö, dya rí bünc'lö va ja in cärägueji, pero chjëntjui c'ü ri bünc'öji, na ngue rí mbentsc'öji co texe ín mü'n'c'ö. Nguec'ua chjëntjui nza cja 'ma ri bünc'öji, nutscö ya ró cijjñi ja rga xi'tsc'öji c'ü rí tsjapqueji c'e cjuarma c'ü cja na s'o ga dyojui c'ü nu jänana. **4** Rí jmurügueji. Nutscö chjëntjui c'ü xo rá bübü co nu'tsc'oji. Y xo ra bübü e Jesucristo c'ín Jmugöji co texe o poder angueze. Rí jñünpüji ngüenda c'e cjuarma na ngueje ya dya c'leji c'e poder e Jesús c'ín Jmugöji. **5** Rí xi'tsc'öji rí pjongüji c'e cjuarma, ngue c'ua Mizzhocjimi ra jyëzi e Satanás c'ü dya jo ra tsjapüra sufre o cuerpo, ngue c'ua c'e cjuarma xa'ma ra nhogü o mü'l'bü cja Mizzhocjimi. Nguec'ua c'e pa 'ma ra ejë e Jesús c'ín Jmugöji, ya rguí jogü o mü'l'bü c'e cjuarma c'o na s'o.

6 C'ü ni tsjapqueji na jotsc'oji, chjëntjui nza cja o levadura c'o ni bäns'ä o tjömëch'i. ¿Cjo dya in pärägueji ra tsjapü ra bäns'ä na puncjü o tjömëch'i, zö ri ts'ëtjo o levadura c'ü ra huanbaji o harina?
7 In pärägueji ja ga cja c'e mbaxua 'ma pö'l'üji o ts'limë y pjongüji o levadura cja o ngumüji. Je xo ga

cjatjo dya nu, o mbö't'üji e Cristo ngue c'ua dya cja ra bübüts'ejí c'o na s'o. Nguec'ua, ja c'o nzi ga pjongüji o levadura, rí pjongüji c'e cjuarma c'ü cja na s'o a ndetsc'ejí.

8 Dya rá cjagöji c'o na s'o. Na ngue chjéntjui o levadura c'o. Rá cjaji c'o na jo'o ñe c'o na cjuana. Nuc'o, chjéntjui c'e harina c'ü dya huanbaji o levadura.

9 Ró opcjö 'na carta c'ü ró pen'c'ejí. Ró xi'tsc'öji c'ü dya rí dyocjeji c'o tsäjä o ndixü, ni ri ngue c'o ndixü c'o tsäjä o bëzo. **10** Pe in cijíñiji ró xi'tsc'öji c'ü dya rí ñaji yo dya cjuarma c'o cja na s'o. Pero dya ngue c'ü ró xi'tsc'öji. Na ngue 'ma dya rí ñaji yo dya cjuarma, cja rgá sö rí chömüji, ja rgá sö rí pögueji, ja rgá sö rí minc'ejí? Na ngue cja yo dya cjuarma, na puncjü c'o tsäjä o ndixü, 'ñe na puncjü c'o me nepe c'o pë's'i nu minteji. Xo na puncjü c'o me pjéchi ja ga dyonpü nu minteji, ngue c'ua pje c'o tjénbiji o pje c'o jünbüji. Xo na puncjü c'o ma't'ü o ts'ita. **11** Rí mbennec'ejí dya c'ü ró xi'tsc'öji cja c'e carta. Ngue c'ü dya rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma tsäji o ndixü, o 'ma nepeji c'o pë's'i nu minteji, o 'ma ma'l'üji o ts'ita. Dya xo rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma so'büteji, o 'ma tí'iji, o 'ma onpüji nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndenbiji o pje c'o ra jünbüji. Dya xo rí sigueji o xëdyi c'o. **12,13** Yo dya cjuarma, ¿pje pë's'ü rá nugöji co nujyo, c'ü rga jünpügöji ngüenda va yo? Nguetsjé Mzhocjimi ra jünpü ngüenda anguezeli. C'o ni jyodü rí jünpügöjeji ngüenda nguextjo c'o cjuarma. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, pjongueji nu c'ü bün'hui

c'ü nu jänana, na ngue me na s'o a ndetsc'ejí.

Pleitos delante de jueces que no son creyentes

6 'Ma pje c'o cja'c'ejí yo nin cjuarmagueji, in pöcjeji a jmi c'o juesi c'o dya creo Mzhocjimi ngue c'ua ra jünpüji ngüenda yo nin cjuarmaji. ¿Pje ma jmi in pë's'ejí c'ü in cjagueji a cjanu? Maco dya in pöcjeji a jmi c'o ngue o t'i Mzhocjimi nza cjatsc'ejí. **2** ¿Cjo dya in pärägueji 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, nguezgöji o t'izgöji Mzhocjimi rá jünpüji ngüenda texe yo cárä va cja ne xoñijömu? Maco rá jünpüji ngüenda texe yo nte c'e pa c'ü, ¿cjo dya xo sòtsc'ejí rí jünpüji ngüenda dya yo nin cjuarmaji? **3** ¿Cjo dya in pärägueji c'ü xo rá jünpügöji ngüenda c'o o anxe Mzhocjimi? Y 'ma rá jünpügöji ngüenda c'o o anxe Mzhocjimi, xo sö rá jünpügöji ngüenda yo mi cjuarmagöji c'o pje nde cja va cja ne xoñijömu. **4** Nguec'ua 'ma bübüts'ejí c'o ts'i pje ma chü, ¿jenga in pöcjeji a jmi c'o juesi c'o dya ejme Mzhocjimi? Na ngueje dya pje pjézhi cja o t'i Mzhocjimi c'o. **5** Rí xi'tsc'öji a cjanu ngue c'ua rí tsegueji. A poco dya bübüts'ejí 'na cjuarma c'ü pë's'i na jo o pjeñe ra sö ra jün'c'ejí ngüenda. **6** Pero c'ü in cjagueji, in sidyiji yo nin cjuarmaji nu ja ra ma jünpüji ngüenda. Me na s'o ga cjanu. Pero c'ü xenda na s'o, ngue c'ü in sidyiji yo, a jmi c'o dya ejme Mzhocjimi.

7 C'ü ni sidyiji yo nin cjuarmaji ra tjünpüji ngüenda, in jéziji ga

ndō'l'c'eji c'ü dya jo. ¿Jenga dya in jéztjogueji zö cjó pje ra tsja'c'eji? ¿Jenga dya in pësp'iji paciencia texe c'o pje nde jünnc'eji 'ñe c'o pje nde tjënncl'iji? Xenda na jo rí pësp'iji paciencia a cjanu. ⁸Maco nu'tsc'eji, xo bübü 'ma xo in cjaji c'o na s'o, hasta yo nin cjuarmaji in cjapüji, pje c'o in jünbüji.

^{9,10}Pe in cijíñiji zö ra tsja na s'o 'na nte pero sö ra zät'ä nu ja manda Mizophjimi. Dya cja rí tsijíñiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o ma't'ü o ts'ita, dya sö ra zät'äji nu ja manda Mizophjimi. Ni ri ngue c'o tsäjä o ndixü, ni ri ngue o ndixü c'o tsäjä o bëzo, dya xo sö ra zät'äji nu ja manda Mizophjimi. Ni xo ri ngue c'o dya be chjüntü c'o cja a cjanu c'o na s'o. Ni xo ri ngue c'o obütsjë nu mibëzoji. Ni xo ri ngue yo mbë'ë, dya xo sö ra zät'äji nu ja manda Mizophjimi. Ni ri ngue c'o nepe c'o pë's'i nu minteji. Ni xo ri ngue c'o tñ'í. Ni xo ri ngue c'o sante. Ni xo ri ngue c'o onpü nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndënbiji o ra jünbüji. ¹¹Bübütsc'eji c'o je xo ma cjanu ma tsja c'o na s'o. Pero ya i ñe o ndin'tsc'iji in mü'n'c'eji. Ya xo o xöcüts'üji Mizophjimi. Y dya in túji dya in nzhunc'eji. Nguetsjë o Espíritu ín Mizophjimigöji c'ü o dya'c'eji a cjanu. Je dya'c'eji a cjanu na ngue c'ü vi ndü e Jesucristo c'ín Jmugöji por nutscöji.

La santidad del cuerpo

¹²Bübü c'o mama c'ü sö rá cjagöji texe c'o ne ín cuerpoji. Pero rí xi'tsc'öji c'ü dya ni jyodü rá cjagöji texe c'o, na ngueje dya pjöxcöji c'o. Dya xo rá cjagöji c'ua ja nzi rgá

netsjégöji. 'Ma jiyö, ra ndöcügöji c'o. ¹³O jñönu ngue para ín pjemegöji. Xo 'ñe ín pjemegöji me ne o jñönu. Nguec'ua sö rá sigöji c'o pje nde ma jñönu, na ngueje ra zäda c'e pa 'ma ra chjotü Mizophjimi o jñönu 'ñe ín pjemegöji nza yejui. Pero dya rgá cjanu ín cuerpopöji. Nguec'ua ín cuerpopöji, dya ngue para rá tsäji o ndixü. Xo 'ñe o cuerpo o ndixü, dya ngue para ra tsäji o bëzo. Nín cuerpopöji ngue para rá pëpcöji c'ín Jmuji c'ü bübü a jens'e. Y c'ín Jmugöji ni jyongöji ra bübü cja ín cuerpopöji c'ü. ¹⁴Mizophjimi o tsjapü o te c'ín Jmugöji 'ma ya vi ndü. Nguec'ua je xo rgá cjazgöji nu, ra tsjacöji Mizophjimi rá tetcjöji c'ü ri nuevo ín cuerpopöji, na ngueje me na zëzhi angueze.

^{15,16}In pärägueji c'ü mama cja o jña Mizophjimi: "'Ma cjó c'o ra min'hui 'na ndixü, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'o mi yeje", eñe. Nguec'ua 'na cjuarma, 'ma ra juntavi 'na ndixü c'ü dya ngue nu su, ya unü o cuerpo c'e ndixü; maco ngue o cjaja e Cristo ín cuerpopöji. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra tsäjä o ndixü, chjéntjui c'ü ri jünbü o cuerpo c'ü ngue o cjaja e Cristo, cja rrü unü c'e ndixü. Xo 'ñe yo hermana 'ma tsäji o bëzo. ¿Cjo rá cjaji a cjanu? Iyö, dya ra sö. ¹⁷'Na nte 'ma ra bübü o mü'bü e Cristo c'ín Jmugöji, ya ri 'natjo o mü'büvi.

¹⁸Pjötpüji na puncjü ngüenda c'ü dya rí tsäcjeji o ndixü. Xo 'ñetsc'eji in hermanaji, dya rí tsäcjeji o bëzo. Xo 'ñetsc'eji, dya be in chjüntüji, dya xo rí tsjagueji c'o na s'o. Na s'o texe yo nzhubü. Pero 'ma cjó c'o tsäjä o ndixü, me na s'o c'o. Na

ngueje unü o cuerpo c'e ndixü, maco ngue o cjaja Mzhocjimi c'ü o cuerpo c'e bëzo. ¹⁹ ¿Cjo dya in pârâgueji, in cuerposegi ngue o templo o Espíritu Mzhocjimi c'ü me na sjû'ü c'ü bëbü in mün'c'leji? Nguetsjë Mzhocjimi c'ü o dya'c'üji c'ü. Dya ngue in tsjatsjégueji in cuerpoji. ²⁰ Na ngueje Mzhocjimi o ngöt'ü me na mizhi va ndömpc'leji. Nguec'ua, dya rí tsjaji c'o netsjë in cuerpoji. Rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mzhocjimi, ngue c'ua xenda ra mbârâ yo nte c'ü me na nojo angueze.

Consejos sobre el matrimonio

7 Nudya rá xi'tsc'öji c'o t'önü c'ü i dyönngüji cja c'e carta c'ü i penquegöji. Rí xi'tsc'öji, na jo e bëzo dya ra 'ñe nu su'u. ² Pero para dya ra ndö'c'ejí c'ü rgui tsâcjeji o ndixü, ni jyodü nzi 'na bëzotsc'leji ra 'ñeje nu su'u. Xo 'ñe nzi 'na ndixütsc'ejí ra 'ñeje nu xîra. ³ E bëzo ni jyodü c'ü dya ra ngänbä o cuerpo c'ü nu su. Je xo rgá cjaçtonu e ndixü, ni jyodü c'ü dya ra ngänbä o cuerpo c'ü nu xîra. ⁴ Na ngueje c'e ndixü c'ü ya chjüntü, dya mandatsjë c'ü o cuerpo. Ngue c'ü nu xîra c'ü manda c'ü. Xo 'ñetjo e bëzo, dya cja xo mandatsjë c'ü o cuerpo c'ü. Je ngue c'ü nu su c'ü manda c'ü. ⁵ Nu'tsc'ejí in bëzoji, dya rí tsänbäji in cuerpoji yo nin suji. Xo 'ñetsc'ejí in ndixüji, dya xo rí tsänbäji in cuerpoji yo nin xîraji. Ra sö rí pötqui tsädävi a cjanu, ngueextjo 'ma rí ñatsjëvi in nza yejui c'ü xenda rí dyötüvi Mzhocjimi. Nu'ma, ra sö rí jyëzi c'ü rgui juntavi 'ma. Pero dya xo ra mezhe pa c'ü

rgui pötqui jyëzivi. Nuc'ua ndo rí yepe rí juntavi c'ua. 'Ma jiyö, 'na ra ndö'c'leji 'ma c'ü dya jo, na ngueje dya ra sö rí sëchivi c'ü ne in cuerpovi.

⁶ Dya rí xi'tsc'öji rí chjüntqueji, pero in pë'sc'leji sjëtsi rí chjüntqueji. ⁷ Quera ro tsja nza cjaçgö texe yo cjuarma, dya ro chjüntüji. Pero nzi 'hazgöji sö rá cjaçi c'ua ja nzi va dyacöji Mzhocjimi. Bëbü c'o ya o ch'unü ra chjüntü, bëbü c'o o ch'unü ra mintsjë.

⁸ Nu'tsc'leji dya be in chjüntqueji, rí xi'tsc'öji c'ü na jo rí tsjaji nza cjaçgö c'ü dya rí chjüntqueji. Xo 'ñetsc'leji ya ndü nin xîraji, dya cja rí yepe rí chjüntqueji. ⁹ Pero 'ma dya sö rí sëchiji cja in cuerpoji, rí chjüntqueji 'ma. Na ngueje xenda na jo rí chjüntqueji, que na ngue rí sufreji rgui minc'ejí.

¹⁰ Nu'tsc'ejí ya in chjüntüji, dya rí c'uenbeji nin xîraji. Dya nguezgö ró cijjñitsjëgo yo; ngue c'ín Jmugöji c'ü manda ga cjanu. ¹¹ 'Ma bëbütsc'ejí c'ü ra jyanbüvi c'ü nu xîra, dya cja ra yepe ra chjüntü 'ma c'ü. O ra ma jo'tp'ü c'ü nu xîra, ngue c'ua ra mintjovi c'ua na yeje. Nu'tsc'ejí in bëzoji, dya rí pëzgueji nin suji.

¹² Xo bëbü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji nu'tsc'ejí 'ma dya ejme Mzhocjimi nin suji 'ñe nin xîraji. Dya ngue c'ü ixo mandazü c'ín Jmugöji; nguezgö rí xi'tsc'öji yo. Nu'tsc'ejí cjuarma, 'ma dya creo Mzhocjimi yo nin sugueji, pero 'ma ne anguezeji xe rí mintcjeji c'o, dya rí jyanbügueji 'ma c'o. ¹³ Xo 'ñetsc'ejí hermana, 'ma dya ejme Mzhocjimi yo nin xîragueji, pero 'ma ne anguezeji xe rí mintcjeji c'o, dya xo rí

jyanbügueji 'ma c'o. ¹⁴Na ngueje Mizhocjimi ra intsjimi c'e bëzo c'ü dya creo, na ngue creo Mizhocjimi c'ü nu su'u. Xo 'ñe c'e ndixü c'ü dya creo, xo ra intsjimiji c'ü, na ngue creo Mizhocjimi c'ü nu xíra. 'Ma jiyö, dya ro intsjimi Mizhocjimi c'o o t'iji 'ma. Pero nudya, ya intsjimi Mizhocjimi c'o. ¹⁵'Ma ne ra ma c'ü nin suji o c'ü nin xíraji c'o dya ejme Mizhocjimi, nu'tsc'eji rí jyéziji ra ma c'o. Nu'ma, dya cja xe ni jyodü xe rí minc'eji 'ma c'o nin xíraji, o c'o nin sugueji. Na ngue ne'e Mizhocjimi c'ü rá cáraji na jo. ¹⁶Nu'tsc'eji in ndixüji, pe in cjijñiji 'ma dya rí jyézgueji ra ma yo nin xíraji, xa'ma ra salva 'ma c'o. Pero, ¿ja rgui pärägueji? Xo 'ñetsc'eji in bëzoji, ¿ja xo rgui pärägueji cjo ra salva yo nin sugueji, 'ma dya xo rí jyézgueji ra ma c'o? Dya ra sö rí pärägueji.

¹⁷Nzi 'natsc'eji rí tsjaji c'ua ja c'o nzi va dya'c'eji c'ín Jmugöji. Je ga cjanu rgá xipcjö yo cjuarma texe nu ja jmuriiji. ¹⁸Bübütsc'eji c'o ya circuncidaotsc'eji in cuerpoji. Nu 'ma ya vi circuncidaotsc'eji 'ma o 'ñünnc'ü in mü'lbüji Mizhocjimi i 'ñench'e in mü'lbüji e Jesucristo, nu'ma, dya rí jyodüji ja rgui borraji c'o jmeya. Y 'ma dya vi circuncidaotsc'eji 'ma o 'ñünnc'ü in mü'lbüji, dya ni jyodü rí circuncidaoji 'ma. ¹⁹C'ü ni circuncidaoji 'na nte, dya ni muvi c'ü. Dya xo ni muvi c'ü dya ni circuncidaoji. C'ü na cjuana ni muvi, ngue c'ü rá cjaji c'ü mandazüji Mizhocjimi. ²⁰Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'ua ja c'o nzi ma cjatsc'eji 'ma o 'ñünnc'ü in mün'c'eji Mizhocjimi, je

rga cjanu rgui minc'eji nzi 'natsc'eji. ²¹Nu 'ma ngue o cjatsc'eji 'na hacendado 'ma mü o 'ñünnc'ü in mü'lbüji Mizhocjimi, dya rí pë'sc'eji ndumü zö rí sido ri ngue'tsc'eji o cjats'üji c'e hacendado c'ü. Pero 'ma ra sö rí reglaji ngue c'ua rí pedyegueji libre, rí tsjaji 'ma. Xenda na jo ga cjanu. ²²C'o ngue o cjaja 'na hacendado 'ma mü o 'ñünbc'ü o mü'lbüji Mizhocjimi, ya libre a jmi e Cristo c'o, zö ri sidotjoji ri ngue o cjaja c'e hacendado. Y c'o libre c'o dya cjó o cjaja, ya ngue o cjaja dya e Cristo c'o, ra mbépiji angueze. ²³E Cristo o ngöt'ü me na mizhi va ndömpc'eji. Nguec'ua, dya xtí dyätqueji c'ü ra xi'ts'iji yo nte; rí dyätäji c'ü xi'ts'iji e Cristo. ²⁴Mi cjuarmats'ügöji, zö mi libregueji o jiyö 'ma mü o 'ñünnc'ü in mü'lbüji Mizhocjimi, zö vi chjüntqueji o jiyö, pero c'ü ni jyodü, ngue c'ü rí sidoji Mizhocjimi.

²⁵C'ü ra tsja c'ü dya be chjüntü, dya mandazü c'ín Jmugöji rá xi'tsc'öji. Pero o juentsquegö o dyacö rí apóstolegö. Nguec'ua rí cjijñi rí mamagö jña, c'ua ja nzi ga ne angueze. ²⁶Rí cjijñigö xenda na jo 'ma dya ra chjüntü dya yo hermano 'ñe yo hermana. Na ngueje ya va sädä c'o pa c'o me ra tsjacüji yo nte rá sufreji va. ²⁷'Ma in 'ñegueji nin suji, dya rí jyodü ja rgui jyanbüji. 'Ma dya in 'ñegueji nin suji, dya rí jyodüji nin suji 'ma. ²⁸Pero 'ma rí chjüntqueji, dya s'o c'ü in cjagueji 'ma. Xo 'ñetsc'eji in ndixüji, dya xo ga s'o 'ma rí chjüntqueji. Pero me rí sufregueji va c'o pa c'o ya va sädä. Rí mangö

c'ü na jo'o, dya rí chjüntqueji ngue c'ua xa'ma dya nda rí sufregueji 'ma.

29 Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji dya, cjuarma. Ya va sädä c'o pa c'o rá sufreji va. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'o ya 'ñeje nu su'u, ra mbépiji Mizhocjimi rgá minji co c'ü nu suji, chjéntjui nza cja c'ü dya ri 'ñeji o suji. **30** C'o cjijñi ga ndumü, ra mimiji nza cja c'ü dya ri ndumüji. C'o mäjä, ra mimiji nza cja c'ü dya ri mäjäji. C'o pje nde tómü, ra mimiji nza cja c'ü dya pje ri pë's'iji. **31** Y 'ma bübüts'eji c'o mäpä yo bübü va cja ne xoñijömü, dya ra mäpäji na puncjü c'o. Na ngue c'o cja yo nte cja ne xoñijömü, ya va sädä c'ü dya cja rguí muvi c'o.

32 Rí negö c'ü dya pje rí mbennc'eji cja ne xoñijömü. C'o cjuarma c'o dya chjüntü, me ne ra mbépiji c'ín Jmugöji nguec'ua ra mäjä anguez. **33** Pero c'o cjuarma c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijömü. Jodüji ja rgá mäjä c'o nu suji. **34** Je xo ga ciatjonu c'o ndixü c'o ya chjüntü, 'ñe c'o dya chjüntü. Nde nan'ño ga nguijñiji. C'o dya be chjüntü, me ne ra mbépiji c'ín Jmugöji. Jodüji ra dyätäji anguez co texe o cuerpoji, 'ñe co texe o mü'büji. Pero c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijömü; jodüji ja rgá mäjä c'o nu xíraji.

35 Dya ngue c'ü rgá c'axc'üji c'ü rí xi'tsc'öji c'ü dya rí chjüntqueji. Ngue c'ü rí ne rá pjöxc'ügoji, ngue c'ua ra sö rí sido rí pëpiji na jo c'ín Jmugöji, c'ü ri nguextjo anguez c'ü rí jyodüji c'ü rguí mäjä.

36 Ma cjó c'o 'ñeje 'na xunt'i c'ü dya chjüntü, 'ma ya cjogütjo va

xunt'i, 'ma cjijñi c'ü nu tata c'ü ni jyodü ra chjüntü; nu'ma, ra tsja c'e bëzo ja c'o nzi ga nguijñi, ra chjüntpü 'ma c'ü o xunt'i. Dya xo rrä s'o c'ü ra chjüntpü c'ü. **37** Pero 'ma ya mbeñe na jo c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, 'ñe 'ma xo janda na jo c'ü dya ni jyodü ra chjüntpü; nu'ma, ra sö ra tsja 'ma c'e bëzo ja c'o nzi ga nguijñi. 'Ma ya nguijñi na jo c'ü dya ra chjüntü c'ü nu xunt'i, na jo c'ü dya ra chjüntpü 'ma c'ü. **38** Nu c'ü ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, na jo cja'a c'ü. Nu c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, xenda na jo c'ü cja'a c'ü.

39 Dya ra sö 'na ndixü ra jyanbüvi c'ü nu xíra, 'ma xe bütntjo. Pero 'ma ya rguí ndü c'ü nu xíra, ya sö ra chjüntüvi c'ü 'na bëzo 'ma. Pero ra chjüntüvi 'na bëzo c'ü xo ätpä o jña c'ín Jmugöji. **40** Pero rí mangö nu 'ma ra mintsjé c'e ndixü, xenda na jo rgá mimi 'ma. Je xo ga cjanu rgá cjijñi c'ü ni zocöji o Espíritu Mizhocjimi.

Los alimentos consagrados a los ídolos

8 Xo 'ñe i tsjacöji t'lönü ja ga cja c'o o ts'ingue c'o animale c'o ya vi bësp'ä cja yo ts'ita. Jä, na cjuana c'ü i xitscöji c'ü rí pärägöji ja ga cja, rí texeji. Pero 'ma cjó c'o cjijñi me pärä, cjapütsjé na nojo 'ma c'ü. 'Ma cjó c'o s'iya c'ü nu cjuarma, ngue 'ma pjös'ü na jo 'ma c'ü. **2** C'o cjijñi me pärä, ni jyodü ra unüji ngüenda c'ü dya be päräji ja c'o nzi ga jyodü ra mbäräji. **3** C'ü ni muvi, dya ngue c'ü rá pärägöji na puncjü; ngue c'ü rá neji Mizhocjimi. Nu'ma, ra recibidozüji Mizhocjimi.

4I dyönngöji cjo na jo rí sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o ya vi bësp'lä cja yo ts'ita. Rí pärägöji, dya pje ni muvi yo ts'ita cja ne xoñijömü, na ngue 'natjo Mizhocjimi c'ü bübü. **5**Cárä na puncjü c'o xiji mizhocjimi cja ne xoñijömü 'ñe a jens'e. Na cjuana cárä na puncjü c'o xiji mizhocjimi c'o cjapü yo nte o jmiji. **6**Pero nutscöji rí ejmeji e Cristo, 'natjo Mizhocjimi c'ü rí ma'tc'öji, c'ü ngue ín Tatagöji c'ü o dyät'ä texe ne jens'e 'ñe ne xoñijömü. C'ü vi ngambgoji, nguextjo angueze rá pëpcöji c'ü. Xo 'natjo c'ü rí cjapcöji ín Jmugöji, c'ü ngue e Jesucristo c'ü o dyät'ä texe yo bübü. Ngue angueze o dyacöji c'ü rgá bünc'öji dya.

7Pero yo cjuarma, dya texeji päräji ga cjanu; dya texeji päräji c'ü dya pje ni muvi yo ts'ita. Na ngueje cárä o cjuarma c'o ot'ü mi ma't'ü yo ts'ita. Nguec'ua 'ma sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o vi bësp'lä cja yo ts'ita, xe cjijñiji yo ts'ita 'ma, 'ñe cjijñiji c'ü na s'o c'ü na cjaji. Na ngueje dya be päräji cjo na jo xe ra za'laji, cjo jiyö. **8**Dya ngue c'ü rá sigöji c'o, c'ü rguí recibidozüji Mizhocjimi. 'Ma rá sigöji c'o, dya pje ra mböxcöji c'o. Ni ri ngue 'ma dya rá sigöji, dya pje xo ra bëtscöji. **9**Sö rí sigueji c'o ts'ingue c'o vi bësp'lä cja yo ts'ita. Pero bübü cjuarma c'o dya be päräji cjo na jo xe ra ziji cjo jiyö. Nguec'ua rí pjötpügueji ngüenda c'ü dya rí tsjapqueji ra tsja c'o na s'o anguezeji c'ü ra ziji. **10**Na ngue 'ma rí möji nu ja c'o bübü yo ts'ita rí ma siji c'o ts'ingue c'o vi bësp'lä

yo, 'ñe 'ma ra jñantc'aji 'na cjuarma c'ü dya be päräji cjo na jo xe ra zi cjo iyö, 'cjo dya ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi c'ü? Jä, ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi. **11**Y nu'tsc'ejí na ngue c'ü **in** cjapqueji me **in** päräji, 'ñe **in** siji c'o o bësp'lä cja yo ts'ita, nu'ma, 'na ra bëzhi o aljma c'o cjuarma c'o dya be päräji na jo. Maco c'ü vi ndü e Cristo, ngue c'ü dya ra bëzhi, ra büntjo c'o. **12**Nguec'ua 'ma **in** sigueji a cjanu, **in** cjaji c'o na s'o contra e Cristo na ngueje **in** s'onbüji o bëpji angueze. Ngue c'ü **in** cjaji 'ma xo si yo nin cjuarmají nu 'ma dya be päräji na jo ra ziji o jiyö. Dya nguextjo c'ü **in** cjaji c'o na s'o contra anguezeji; xo **in** cjaji c'o na s'o contra e Cristo. **13**Nu 'ma ri cja c'o na s'o 'na mi cjuarmagö, na ngue c'ü rvá sigö c'o ts'ingue c'o vi bësp'lä cja yo ts'ita, nu'ma, nunca xe rá sigö 'ma c'o ts'ingue c'o. 'Ma jiyö, rá cjapcö ra tsja c'o na s'o 'ma mi cjuarma.

Los derechos de un apóstol

9Sö rá cjagö texe c'o dya mama Mizhocjimi na s'o. Na ngue e Jesucristo o 'ñevgueji libre, nguec'ua dya cja mandazüji c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Y na yeje, pjëtscö apóstole. Ró janda e Jesús c'ín Jmugöji. Y 'ma ró pëpcöji a ndetsc'ejí, i 'ñench'e in mün'c'ejí c'ü. **2**Bübü c'o mama c'ü dya rí apóstolegö. Pero nu'tsc'ejí **in** pärägueji c'ü rí apóstolegö. Na ngueje bübütsc'ejí dya in mün'c'ejí c'ín Jmuji, na ngue ró zo'c'öji.

3Ngue nu rí xicö c'o cjacö t'önü pje pjëtsco. **4**Nutscöjmé rí apóstolejme, rí pë'sc'öjmé derecho

c'ü ra dyacójme yo cjuarma c'ü rá
sijme. ⁵E Pedro 'ñe c'o nu cjuarma
e Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe c'o 'ñaja
apóstole, 'ma nzhodü ga zopjüji
yo nte, sidyiji o suji c'o xo creo e
Jesucristo. Natscö 'ma ri 'ñegö mi
su'u, ¿cjo dya xo ro pë'sc'ö derecho
ro dyocjöbe c'ü? ⁶¿Cjo in cjijñiji
nguextjo c'o 'ñaja apóstole c'o pë'si
derecho ra ch'unü c'ü ra ziji? Pe in
cjijñiji ni jyodü rá pëpjigö ngue c'ua
rá töt'ü c'ü rá sigö; xo 'ñe e Bernabé,
ra pëpjí para ra chöt'ü c'ü ra zi. ⁷Rí
önnc'üji, ¿cjo bübü 'na tropa c'ü ni
jyodü ra gastotsjé o merio ra ndömü
c'ü ra zi, 'ñe c'ü ra jye? Iyö, dya
bübü. Y c'o cant'a o uva, ¿cjo dya
xo sö ra ziji c'o ri quis'i? Jä, sö ra
ziji. C'o c'as'ü o ndençhjürü, ¿cjo
dyá sö ra ziji c'ü o lechi c'o? Jä, xo
sö ra ziji. ⁸¿Cjo nguextjo rí mangö
c'ua ja ga tsja yo nte? Iyö, xo
mama ga cjanu yo o mandamiento
Mizhocjimi. ⁹C'o o mandamiento
Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés,
t'opjü a cjava c'o: "Ma ra yödü o
ndexü c'o in nzhünüji, dya pje rí
jñu'tp'üji a ne c'o; jyéziji ra ñõnüji."
C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi,
dyá ngue c'ü me s'iya o nzhünü.
¹⁰C'e jña je vi t'opjü por nutscöji
rí nteji, ngue c'ua rá pärägöji, c'ü
huajma ni jyodü ra ch'unü o ndexü
c'o ra mbedye cja c'e juajma. Xo
'ñetjo c'ü tagü o ndexü. Nguec'ua
'ma cja huajmatjo, o 'ma ya tagü,
ixta jñunt'ü o mü'bü c'ü ra ch'unü
c'o ndexü. ¹¹Ró xi'tsc'öji o jña
Mizhocjimi. ¿Cjo me rí sögueji na
jyü rgui pjöxcö c'o in pë'sc'ej?
¹²C'o 'ñaja xöpüte, mamaji pë'sliji
derecho ra dyö'tc'ügueji; nazgö,
¿cjo dya xenda rí pë'sc'ö derecho

rá ö'tc'ö? Pero dya pje rí ö'tc'ö. C'ü
rí cjaqö, rí huanta texe 'ma pje c'o
bëtsi, ngue c'ua ra sö rá zopjü na
puncjü o nte, ra dyäräji c'e jña c'ü
mama ja ga cja e Cristo. ¹³¿Cjo
dya in pärägueji, c'o pëpjí cja c'ü o
templo c'o ín menzumijme a Israel,
sil'iji c'o pje bübü cja c'e templo?
Anguezeji pëpjiji cja c'e arta,
nguec'ua ga zipiji c'o o ts'ingue c'o
animale c'o pö'tp'üji Mizhocjimi
nu. ¹⁴Je xo ga cjatjonu va manda
c'ín Jmugöji, nu c'o zopjü yo nte ga
xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'lbüji, ni
jyodü ra ch'unü c'ü ra ziji, na ngue
xipjiji o jña Mizhocjimi. ¹⁵Pero
nutscö, dya xo rí örügö c'ü rá sigö,
'ñe c'ü rá jegö. Dya xo ngue c'ü rgá
pen'c'öji ne carta, c'ü pje rí dyacöji.
Na ngue c'ü dya rgá örügö, ngue c'ü
rgá mäçjö c'ü. Nguec'ua xenda na jo
c'ü dya rá örügö, zö ro tügö o tijimi.

¹⁶Rí zopcjö yo nte rí xipjiji ja
rgá sö ra l'ñemeji libre cja c'o na
s'o. Pero dya ra sö rá cjaqütsjé na
nojo. Na ngueje pë'sc'ü rá zopjüji a
cjanu. 'Ma jiyö, juentscö ra jñünco
ngüenda 'ma Mizhocjimi. ¹⁷Dya
nguezgö ró juanncjötsjé ne bëpji
nu rgá zopjü yo nte. Ma rva cjanu,
ro ngötcüji 'ma. Pero o ch'acö ne
bëpji; nguec'ua rá cjaqö zö dya ró
juajnü. ¹⁸¿Pje ra ts'ötcö 'ma cja ne
xoñijömü? Ojtjo, dya pje ra ts'ötcö.
Pero rí mäçjö na ngueje dya pje
rí cobragö yo nte, 'ma rí xipjiji ja
rgá sö ra jogü o mü'lbüji. Dya pje rí
örügö, zö xi rí pë'sc'ö derecho ra
dyacöji.

¹⁹Zö dya ngue o mbëpjizü ne rí
'na nte, pero rí pjös'ügo texe yo nte,
ngue c'ua c'o dya be ench'e o mü'bü
e Cristo, ra 'ñench'e o mü'lbüji na

puncjüji. ²⁰'Ma rí bëbügö cja c'o ín menzumüjme a Israel, rí cjagö nza cja anguezeki ngue c'ua ra 'ñench'e o mü'lbüji e Cristo. Dya cja rí súpcö c'o o ley Mízhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, pero 'ma rí cárägöjme c'o me súpü c'o ley, rí cjagö c'ü mama c'o ley, nza cja c'ü me xo ri súpügö, ngue c'ua c'o me súpü c'o ley ra dyätäji o jña e Cristo. ²¹'Ma rí bëbügö cja c'o dya tjë c'o ley, rí cjagö nza cja c'ü dya ri mandazü c'o ley, ngue c'ua xo rá tójö c'o dya tjë c'o ley, ra 'ñejmeji e Cristo. Dya ngue c'ü dya mandazü Mízhocjimi, pero ngue c'ü o jña e Cristo c'ü rí ätägö dya. ²²Cárä o nte c'o cijíñi c'ü bëbü o jñónü c'ü dya sö ra ziji. 'Ma rí bëbügö co anguezeki, rí cjagö nza cja anguezeki, dya xo rí sigö c'o jñónü. Rí cjagö a cjanu, ngue c'ua rá tójögö c'o, ra 'ñench'e o mü'lbüji e Jesucristo. Texe cja yo nte, rí cjagö nza cja anguezeki. Rí cjagö texe, ngue c'ua ra bëbü c'o ra 'ñejme, ra jogü o mü'lbüji. ²³Texe nde rí cjagö yo, ngue c'ua xe rrä puncjü o nte c'o ra creo yo jña yo rí xipijji c'ü ja rgá 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Y ngue c'ua xo 'ñezgö xo ra mböxcö yo jña yo.

²⁴In pärägueji cja 'na carrera, cjadi carrera texeji. Pero 'natjo c'ü ra ndöjö, y ngue c'ü ra ch'unü c'e listón c'ü. Je xo rga cjatsc'oji nu, rí tsjacuanaji rgui dyätäji Mízhocjimi, ngue c'ua ra ch'a'l'c'oji c'o me na jo. ²⁵C'o eñe pje nde ma t'eñe, jéziji texe c'o dya ni jyodü ra ziji, 'ñe c'o pje ra tsajji, ngue c'ua ra sö ra ndöji. Maco ts'i ni tjeze c'ü ra ch'unüji 'ma ra ndöji. Pero nutscöji, c'ü ra dyacöji Mízhocjimi, nunca ra tjeze

c'ü. ²⁶Nutscö, dya nza cjazgö c'ü ri cja carrera c'ü dya ri pärä ja ra zätä. Dya xo nza cjazgö boxeador c'ü me ri c'uana a dyë, pero dya ri súrü ra yabü c'ü 'naja. ²⁷Rí pjörütsjé ja rgá minc'ö, ngue c'ua dya rá cjagö c'o na s'o c'o ne ín cuerpogö. 'Ma jiyö, ra ch'ötöcö c'ü dya rvá ätcö na jo Mízhocjimi; zö rvá zopcjö na puncjü o nte.

Consejos contra la idolatría

10 Nguec'ua rí negö rí mbeñeji na jo cjuarma, ja va mbös'ü Mízhocjimi c'o ín mboxatitagöjme o mbedyeji a Egipto. O ndünt'üji a xütjü cja c'e ngömü. Y o mbes'oji na jo cja c'e mar. ²'Ma o zütüji c'e ngömü, 'ñe 'ma o mbes'oji cja c'e mar, o jizhiji texeji c'ü ro dyätäji e Moisés. ³Mi ojtjo pje ro ziji nu, pero Mízhocjimi sido mi penpeji c'ü ro ziji. Nu c'e jñónü, nde mi siji texeji c'ü. ⁴Y xo mi siji texeji c'e ndeje c'ü o unü Mízhocjimi anguezeki. Dya mi bëzhi o ndeje na ngueje mi pöji anguesji 'naja c'ü o tsjapü ro mbeje o ndeje cja c'e ndojo c'ü ro ziji. Mi nguetsjé e Cristo c'ü. ⁵Zö vi mbös'üji a cjanu texe c'o vi mbedye a Egipto, pero yetjo nte c'o o tsja na jo c'ü va mäjä Mízhocjimi. Pero c'o 'naja c'o ma puncjü, iyö c'o. Nguec'ua va tidü Mízhocjimi, nguec'ua va ndü anguezeki mi bodüji cja c'e majyadü.

⁶C'ü ja va mbös'üji c'o, 'ñe c'o o tsjapü Mízhocjimi c'o, ngue c'ü xo rga unnc'oji ngüenda, ngue c'ua dya rá ne rá cjadi c'o na s'o, ja c'o nzi ma tsja anguesji. ⁷Mi cárä anguezeki c'o mi ma't'ü o ts'ita. Na ngueje mama a cjava o jña

Mizhocjimi: "O mimi c'o nte, o ziji o xëdyi. Cjanu o böbüji c'ua; go nemeki a jmi c'e ts'inzhünü c'ü vi dyät'äji", eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'leji, dya rí tsjagueji a cjanu rí ma'tc'leji yo ts'ita. ⁸ Mi cärä anguezeli c'o mi tsäjä o ndixü. Nguec'ua 'na nu pa, o ndü veintitres milji. Nutscöji, dya rá cjagöji a cjanu. ⁹ Mi cärä anguezeli c'o mi cja na s'o; mi nuji cjo ro castigao Mizhocjimi anguezeli. Nguec'ua ma ejé c'o c'ijmi mi saji c'o nte; nguec'ua mi tüji. Nutscöji, dya rá söji a cjanu o jña e Jesucristo rá nuji cjo ra castigaozüji o iyö. ¹⁰ Mi cärä anguezeli c'o me mi reclamao. Nguec'ua va mbö'tüji c'o, o tsja 'naja c'o o anxe Mizhocjimi. Nu'tsc'leji, dya rí reclamaoji a cjanu.

¹¹ Texe c'o o tsjapü Mizhocjimi c'o, ngue c'ü rga unnc'öji ngüenda. Xo t'opjü c'o, ngue c'ua xo ra zi'ch'i ín mü'n'c'öji c'o, ngue c'ua dya xo rá cjaji a cjanu c'o na s'o. Na ngueje ya rí cäräji yo ejé yo ya ni ma ra nguarü. ¹² Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'ü cijñi me na jo cja o jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra mböngüenda c'ü. 'Ma jiyö, 'na ra tsja c'o na s'o. ¹³ Texe yo nte, bübü 'ma va ejé o pjeñeqi ra tsjaji c'o na s'o. Pero Mizhocjimi sö ra mbös'üji na jo; dya ra tsjaji c'o. Nguec'ua 'ma va ejé in pjeñeqi c'o na s'o, dya ni jyodü rí tsjaji c'o. Ixtí jñunt'ü in mü'n'c'eqi, Mizhocjimi ra dya'c'üji ja rgui zëzhiji ngue c'ua dya rí tsjaji c'o na s'o.

¹⁴ Rí s'iyatsc'öji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya pje rí tsjaji c'ü rgui pë's'iji parte co yo ts'ita. ¹⁵ Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngueje in pärägueji c'ü na jo. Rí tsjijñiji na jo,

ngue c'ua rí pärägueji c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. ¹⁶ Ma rí jmurügöji rí mbeñeqi ja va ndü e Cristo, ot'ü rí unngöji 'na pöjö, cja rrü sigöji c'ü po'o c'e vasoo. 'Ma rí cjagöji a cjanu, rí jizhiji 'ma c'ü 'natjo ín mü'büji nzi 'nazgöji rgá pë's'iji parte co e Cristo c'ü o pjödü o cji por nutscöji. Xo 'ñe 'ma rí më'chc'öji c'e tjöméch'i cja rrü siji, xo rí jizhgöji 'ma c'ü 'natjo ín mü'büji nzi 'nazgöji rgá pë's'iji parte co e Cristo c'ü o sufre va ndü por nutscöji. ¹⁷ 'Natjo c'e tjöméch'i c'ü rí sigöji rgá mbeñeqi ja va ndü e Cristo. Nguec'ua zö na puncjüzüji rí ejmeji e Cristo, pero 'natjo ín mü'büji rgá pë's'iji parte co e Cristo. Na ngueje rí sigöji c'ü 'natjo tjöméch'i rí texeji.

¹⁸ Tsjijñiji c'o ín menzumögöjme a Israel. Anguezeli 'natjo c'ua mi saji c'o o ts'ingue c'o animal c'o mi päsp'äji Mizhocjimi cja c'e arta. Nguec'ua mi jizhiji c'ü mi 'natjo o mü'büji ma mbë's'iji parte co Mizhocjimi c'ü mi ngue o caja c'e arta. ¹⁹ ¿Cjo in unnc'eqi ngüenda yo rí xi'tsc'öji? ¿Cjo in cjinncjeji rí mangö c'ü pje ni muvi yo ts'ita? Iyö. ¿Cjo in cjinncjeji rí mangö c'ü pje ni muvi c'o ts'ingue c'o päsp'äji cja yo ts'ita? Iyö, dya rí mangö ga cjanu. ²⁰ Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. 'Ma pje c'o pö'tü c'o dya ejme Mizhocjimi, cja rrü mbä's'äji cja c'o o arta anguesji, dya ngue Mizhocjimi c'ü päsp'äji; ngue c'o demonio c'o ngue o dyoji e Satanás c'ü dya jo. Nguec'ua 'ma in sagueji c'o ts'ingue c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita, chjéntjui c'ü ri pë's'igüeqi parte co c'o demonio. Nguec'ua, dya rí negö rí sido rí sagueji c'o o ts'ingue c'o

animale c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita. ²¹'Ma in sigueji c'ü po'o c'e vaso gui mbeñeji e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita. 'Ma in sigueji c'o ni pë'sc'eji parte co e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o rvi pë'slji parte co c'o demonio. ²²Nu 'ma sido rá sagöji c'o ts'ingue c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita, ra üdü 'ma c'ín Jmugöji, na ngue dya rí negöji 'ma anguezze co texe ín mü'lbüji. A poco in cjijñiji c'ü xenda na zëtsköji que na ngue anguezze.

La libertad y el amor cristiano

²³Sö rí tsjagueji texe c'o dya mama Mizhocjimi na s'o. Pero dya ni jyodü texe rí tsjagueji c'o. Y texe c'o, dya xo pjöxc'eji c'o, ni xo ri ngue yo nin cjuarmaji. ²⁴Dya rí tsijñiji nguextjo cjo in pë'sc'eji derecho c'ü pje rí tsjaji; xo rí tsjinncjeji yo nin cjuarmaji. Na ngueje dya jo pje rí tsjaji c'ü ra tsjapü ra tsja c'o na s'o yo.

²⁵Texe c'o pje nde ma ts'ingue c'o pojí cja böngue, ra sö rí sigueji c'o. Dya rí tsjaji t'önü cjo vi mbäsp'äji cja ts'ita c'o ts'ingue. Na ngue dya ni jyodü rí tsijñiji c'o. ²⁶Na ngueje ne xoñijömü, o cjaja ín Jmugöji nu. Xo 'ñe texe yo bübü.

²⁷'Ma cjó c'o ra zon'c'eji c'o dya ejme Mizhocjimi, ra xi'tsc'eji rí möji rí ma siji o xëdyi cja o ngumüji, nu 'ma in ne rí möji, rí siji texe c'o ra ch'a'l'eji. Dya rí tsjapüji t'önü cjo vi mbäsp'äji cja ts'ita c'o jñönnü. Na ngueje dya ni jyodü rí pärägueji. ²⁸Pero 'ma cjó c'o ra xi'tsc'eji: "Yo ts'ingue yo ch'a'l'eji, o bäsplä cja ts'ita yo", ra 'ñents'eji, dya rí sigueji 'ma. 'Ma jiyö, rí tsjapqueji ra tsja

c'ü na s'o 'ma c'ü o xi'tsc'eji. Na ngueje nuc'ü, cjijñi c'ü dya ga jo ra zi c'e ts'ingue. ²⁹Dya ngue'tsc'eji rí tsijñigueji c'ü dya ra sö rí sigueji, jiyö. C'ü ra nguijñi dya jo ra zi, ngue c'ü o xi'tsc'eji c'ü vi bäsplä c'e ts'ingue cja yo ts'ita. Nguec'ua dya rí sigueji c'o. Nu'tsc'eji pe rí xitsköji a cjava: "Rí pë'sc'öjme derecho rá sigöjme c'o pje nde ma jñönnü. Nguec'ua, dya cjó pë's'i derecho ra zopcojme, zö ri cjijñi c'ü dya jo c'ü rí sigöjme. ³⁰Nguec'ua, ejenga sopcöjme 'ma rí sigöjme c'o ts'ingue c'o päspläji cja yo ts'ita; maco rí unüjme 'na pöjö Mizhocjimi?", rí 'ñienzgöji. ³¹Pero rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji o xëdyi, o 'ma pje c'o nde rí siji, o 'ma pje c'o rí tsjagueji, rí tsjaji c'ua ja ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua ra 'märä me na jo anguezze. ³²Rí tsjaji c'ü dya cjó rí tsjapüji ra tsja c'o na s'o, zö ri ngue yo ín menzumüjime a Israel, o zö ri ngue yo in menzumügueji a Grecia, zö creoji Mizhocjimi, zö dya creoji. ³³Rí tsjaji ja c'o nzi rgá cjagö. Na ngueje nutscö, dya rí cjijñigö nguextjo cjo sö pje rá cjagö. Xo rí cjinncjö yo nte, na ngueje dya ra jogü pje rá cjagö c'ü rá cjapcö yo nte ra tsjaji c'o na s'o. Rí cjagö a cjanu ngue c'ua xa'ma ra 'ñench'e o mü'lbüji e Jesucristo, ra salvaji.

11 Rí cjagö a cjanu, na ngue ngueje o 'ñiji e Cristo.
Nu'tsc'eji rí tsjagueji c'ua ja nzi rgá cjagö.

Las mujeres en el culto

²Me rí mä'l'ägöji cjuarma, na ngue in mbenzgöji texe c'ua ja rí nzhodü. Me xo in cjaji ja c'o nzi rvá

xi'tsc'öji. ³Pero bëbü c'ü xe rí negö rí pärägueji. Mizophjimi manda cja e Cristo. E Cristo manda cja e bëzo. E bëzo manda cja e ndixü. ⁴E bëzo, 'ma ro jñus'ü o tjüs'ü 'ma go dyötü Mizophjimi o 'ma go mama o jña Mizophjimi, ro bëzhi o tseje 'ma c'ü. ⁵Pero e ndixü, nu 'ma dya pje ra ngo'bü o ñi 'ma go dyötü Mizophjimi o 'ma go ña o jña Mizophjimi, xo ra bëzhi o tseje 'ma c'ü. Chjéntjui c'ü ro t'äxpä o ñi c'ü. ⁶'Na ndixü c'ü dya ra ngo'bü o ñi, ni jyodü ra t'äxä c'ü. Pero nu 'ma ix 'na tsetjo c'ü rgui t'äxä, ni jyodü ra ngo'bü o ñi 'ma c'ü. ⁷E bëzo, dya ni jyodü pje ra jñus'ü. Na ngue o dyät'ä Mizophjimi e bëzo c'ü ixi nguetjo anguezze. Nguec'ua ngueje Mizophjimi c'ü manda cja e bëzo. Pero e ndixü je vi 'ñeje cja e bëzo, nguec'ua ngue e bëzo manda cja e ndixü. ⁸Dya ngue e ndixü, c'ü vi t'ät'ä e bëzo. Je ngue e bëzo c'ü vi t'ät'ä e ndixü. ⁹Dya ngue e bëzo o t'ät'ä para ra mbös'üji e ndixü. Ngue e ndixü o t'ät'ä, ngue c'ua ra mbös'üji e bëzo. ¹⁰C'ü ni ngo'bü o ñi yo ndixü, je jizhiji c'ü dya mandaji cja yo bëzo. Co'büji o ñiji a cjanu, na ngue janda c'o o anxe Mizophjimi. ¹¹Mizophjimi recibido yo bëzo 'ñe yo ndixü nza yejui. Na ngue 'ma ri ojtjo yo bëzo, dya ri bëbü 'ma yo ndixü. Y 'ma ri ojtjo yo ndixü, dya ri bëbü 'ma yo bëzo. ¹²Na ngueje e Eva c'ü mi ot'ü ndixü, je vi 'ñeje cja e Adán c'ü mi ot'ü bëzo. Je xo ga cjatjonu e bëzo, je ni 'ñeje cja e ndixü. Zö ri bëzo, zö ri ndixü, pero ngue Mizophjimi o ngambgagöji.

¹³Nu'tsc'leji rí tsjjijiji. ¿Cjo na jo ra dyötü Mizophjimi e ndixü, nu 'ma dya ra ngo'bü o ñi? Iyö, dya

ga jo. ¹⁴Ma na majá o ñixte 'na bëzo, dya ni jyodü cjo ra xi'tsc'leji c'ü ix 'na tsetjo; ixi jñetsetjo. ¹⁵Ma na majá o ñixte 'na ndixü, dya pje ngue 'na tseje. O ch'unü yo ndixü ra mbe o ñixte yo, ngue c'ua ra ngo'p'üji a ñi. ¹⁶Bübütsc'leji c'o ra sjëya rgá ndünrü, na ngue yo jña yo rí xi'tsc'öji. Pero rí xicö c'o, dya rí pë'sc'öji xe 'na tjürü que na ngue nu rí xi'tsc'öji rí tso'büji in ñiji. Ni xo ri pë's'iji xe 'na tjürü c'ua ja nde jmürü yo cjuarma ga ma'l'üji Mizophjimi.

Abusos en la Cena del Señor

¹⁷Bübü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji. C'ü ni jmürügueji, ngue para rí ma'l'üji Mizophjimi; dya ngue para rí tsjají yo na s'o. ¹⁸C'ü xenda ni jyodü rá xi'tsc'öji, rí ärägö 'ma in jmürügueji, nde in xögueji nde ts'i grupotsc'leji. Pe na cjuana c'o rí ärägö. ¹⁹A poco in cjijiji ni jyodü ra bübütsc'leji c'o ts'igrupo, ngue c'ua ra 'ñetsets'üji cjo ngue c'o xenda pärä na jo ja ga cja, ngue c'ua ra tsjapüji na nojo. ²⁰Pero 'ma in jmürügueji nde ts'i grupotsc'leji, éja rgá sö 'natjo c'ua ja rí sigueji c'o rgui mbeñegueji ja va ndü c'ín Jmugöji? ²¹Na ngueje nde va tütsgüeji in jñönüji, cja rrí sitsjégüeji. Nguec'ua sant'a c'o dya nda pë's'i c'ü ra zi, y c'o 'ñaja, ya njmiji hasta bünc'o ya ne ra titjo. ²²Nama, ¿cjo dya in pë'sc'leji in nzungueji c'ua ja rí sigueji o xëdyi? Pe in cjijiji c'ü dya ni muvi c'ü 'natjo c'ua ja rí jmürügueji rí ma'tc'leji Mizophjimi. Na ngueje c'ü ni sitsjégüeji in jñönüji, in cjapüji ra tseje c'o dya pje pë's'i. C'ü ni tsjagueji a cjanu, ¿cjo rá xi'tsc'öji c'ü rí mä'c'öji? Iyö, dya ra sö.

La Cena del Señor

²³ Ya ró xi'tsc'öji ja rgui mbeñeji c'ua ja va ndü e Jesús c'ín Jmugöji. Nguetsjé angueze c'ü o xitsigö c'ua ja va cja va tsja'a c'e xömü 'ma o zürüji o zidiyiji cja c'o pje mi pjëzhi. O jñü c'e tjöméch'i. ²⁴Nuc'ua o unü 'na pöjö Mzhocjimi. Cjanu o xëpi c'ua c'o o discípulo. Cjanu o xipiji c'ua: "Nujyo rí xë'tsc'öji, jñüji rí si'iji yo. Ngue ín cuerpogö yo. Co nín cuerpogö, rá pätct'ägöji c'ü rvi chüji. Nu na cjagueji dya, dya rí jyombeñe rí tsjagueji nu, ngue c'ua rí mbenzgöji", eñe. ²⁵Nuc'ua, 'ma ya vi nguarü vi ziji c'e tjöméch'i, e Jesús xo ndü c'ua c'e vaso. O yepe o unü 'na pöjö ja c'o nzi va jñü c'e tjöméch'i. Cjanu o xipiji c'oa o discípulo: "Nujnu, ngue ín tsjigö nu. C'ü rga pjödü ín tsji, ngue c'ü rgui pärägueji c'ü ra perdonaots'üji Mzhocjimi, ja c'o nzi va mama. Texe 'ma rí sigueji a cjanu, rí mbenzgöji 'ma", embeji. ²⁶Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji a cjanu o tjöméch'i, 'ñe c'ü ri po o vaso, in jizhigueji 'ma c'ü o pätct'äji va ndü c'ín Jmugöji. Rí tsjagueji a cjanu, hasta 'ma ra éjë na yeje.

Cómo se debe tomar la Cena del Señor

²⁷ 'Ma cjó c'o ra zi c'e tjöméch'i 'ñe c'ü ri po'o c'e vaso, 'ma dya ra mbeñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ja va ndü, nu'ma, ra merecido c'ü ra tsjapü Mzhocjimi ra sufre, na ngueje c'ü dya vi tsjapü ni muvi c'ü vi sufre o cuerpo c'ín Jmugöji, 'ñe c'ü vi pjödü o cji. ²⁸Nguec'ua nzi 'natsc'ëji, ot'ü rí tsijijñiji. Nguec'ua

'ma ri bübüts'üji c'o na s'o, rí dyötüji Mzhocjimi ra perdonaots'ëji c'o. Nuc'ua, cja rrí siji c'ua c'e tjöméch'i, 'ñe c'ü ri po'o c'e vaso. ²⁹Na ngueje 'ma cjó c'o ra zi'l'i c'o, nu 'ma dya ra mbeñeji c'ü o cuerpo c'ín Jmuji ja va sufre por nutscöji, Mzhocjimi ra castigao 'ma c'o. Na ngueje dya nguijñiji c'ua ja nzi ga jyodü. ³⁰Nguec'ua ga bübüts'ëji na puncjü c'o sö'dyë, 'ñe c'o dya ga zëzhi, 'fie c'o ya ndü. ³¹Pero 'ma ot'ü rá cijijñiji, dya ra castigaozüji 'ma Mzhocjimi. ³²Castigaozüji a cjanu Mzhocjimi, ngue c'ua rá xötpü rá ätcöji c'ü. Je ga cjanu ga castigaozgöji va c'ü, ngue c'ua c'e pa 'ma ra jñünpu ngüenda Mzhocjimi ra ma sufre c'o dya ätpä o jña, dya ra jñüncügöji ngüenda 'ma. ³³Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, 'ma in jmuriügueji gui siji o xëdyi, rí pötqui che'beji. ³⁴Nu'ma cjó c'o ri sant'a, ot'ü ra zi o xëdyi cja o ngumü c'ü. Nu 'ma rí tsjagueji a cjanu cja rrí jmuriügueji, dya ra castigaots'üji 'ma Mzhocjimi. Bübü c'o xe rá xi'tsc'öji, pero cja rá é xi'tsc'öji.

Las capacidades que el Espíritu Santo da a cada uno

12 Rí negö rí pärägueji cjuarma, ja ga 'ñünngü ín mü'l'büji o Espíritu Mzhocjimi, ngue c'ua ra sö rá pëpiji Mzhocjimi.
²In pärägueji ja ma cjatsc'ëji 'ma dya be mi enh'e in mü'l'büji e Jesucristo. Mi 'ñünnc'ëji in mü'l'büji mi ma'tc'ëji o ts'ita yo dya ña.
³Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o ra zadü e Jesús, ixtí pärägueji c'ü dya ngueje o Espíritu Mzhocjimi

c'ü 'ñünbü o mü'bü c'e nte. Pero 'ma cjó c'o ra mama co texe o mü'bü ngue ín Jmuji e Jesús, nu'ma, ngue 'ma 'ñünbü o mü'bü 'ma o Espíritu Mzhocjimi.

⁴Nde nan'ño ga dyacöji o Espíritu Mzhocjimi nzi 'nazgöji, ngue c'ua xo nan'ño rgá pëpcöji Mzhocjimi. Pero 'natjo c'e Espíritu. ⁵Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá pjöstegöji nzi 'nazgöji, pero 'natjo c'ín Jmuji. ⁶Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá pëpjiji, pero 'natjo Mzhocjimi c'ü pjöxcöji rá cjaji texe c'ü rgá pëpcöji. ⁷C'ü ni 'ñünngü ín münl'köji o Espíritu Mzhocjimi c'ü rgá pëpcöji Mzhocjimi, ngue c'ü rga pötca pjösteji. ⁸Bübüzögöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbäräji c'ü na cjanu. Pero nguetsjé o Espíritu Mzhocjimi c'ü unüji a cjanu. Bübüzögöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbäräji ja rgá mimiji. Pero nguetsjé c'e Espíritu c'ü 'ñünbü o mü'büji, ngue c'ua ra zopjüji a cjanu. ⁹Bübüzüji c'o ya ch'unü ra nde'be o mü'büji c'ü ra tsja Mzhocjimi c'o me na nojo. Pero nguetsjé o Espíritu Mzhocjimi c'ü je unüji a cjanu. Bübüzögöji c'o ya ch'unü ja rgá jocü yo sô'dyë. Pero nguetsjé c'e Espíritu c'ü unüji a cjanu. ¹⁰Bübüzögöji c'o ya ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo c'o nunca janda yo nte. Bübüzögöji c'o ya ch'unü ra ñaji o jña Mzhocjimi co poder. Bübüzögöji c'o ya ch'unü, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra mama 'na jña, ixta mbäräji cjo je ngue o Espíritu Mzhocjimi c'ü o 'ñünbü o mü'bü, o ngue e Satanás c'ü dya jo. Bübüzögöji c'o ya ch'unü ra

ña nan'ño idioma c'o dya päräji. Bübüzögöji c'o ya ch'unü ra mbärä, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma, ra xipiji c'o rrä cä nu c'o dya ri meya, pje ne ra mama c'o jña. ¹¹Na puncjü bëpji, pero 'natjo o Espíritu Mzhocjimi c'ü 'ñünngöji ín münl'köji rá cjaji texe yo bëpji. Nde dacüji ja c'o nzi ga netsjé.

Todos pertenecemos a un solo cuerpo

¹²Na nte, 'natjo o cuerpo, pero na puncjü yo bëbü o cuerpo c'ü. Na puncjü c'o, pero 'natjo cuerpo. Je xo ga cjatjonu e Cristo, 'natjo anguezze pero na puncjüzögöji rí bünc'köji c'ü. ¹³Nutscöji 'ma ró enh'lé ín mü'lbüji e Cristo, cja ch'acöji 'ma 'natjo o Espíritu Mzhocjimi c'ü ra bëbü ín münl'köji rí texeji. Nguec'ua rí chjéntcjöji 'natjo cuerpo dya, zö ri menzumüji a Israel, o zö ri menzumüji a Grecia. Rí chjéntcjöji 'natjo cuerpo dya, zö ri esclavoji, o zö dya ri esclavoji. O ch'acöji 'natjo Espíritu rí texeji.

¹⁴O cuerpo 'na nte, dya 'natjo c'o bëbü; na puncjü c'o. ¹⁵Zö ro ña ín cuagöji ro mama: "Dya rí dyëgö, nguec'ua dya rí bëbü cja ne cuerpo", ro 'ñeñe, pero bëbü nín cuaji cja ín cuerpoji. ¹⁶Xo 'ñe ín tsögöji, zö ro ña ro mama: "Dya rí ndögö, nguec'ua dya rí bëbü cja ne cuerpo", ro 'ñeñe, pero xo bëbü nín tsöji cja ín cuerpoji. ¹⁷Nu 'ma ri dyavü o ndö texe ín cuerpoji, cja rva ärägöji 'ma? Xo 'ñe 'ma ri dyavü o ngö'lö, cja rva püns'üji pje ri jyäär 'ma? ¹⁸Pero Mzhocjimi o dyätcäji texe yo bübüzüji c'ü ri 'natjo ín cuerpoji. Je ga cjanu va ne anguezze. ¹⁹Nu

'ma nde ri bübü aparte yo bübüzüji, ḋja ri bübü 'ma ín cuerpoji? ²⁰Pero c'ua ja ga cja dya, bübüzüji na puncjü, pero 'natjo ín cuerpoji.

²¹Nu 'ma ro sö ro ña ín chögöji, pero dya ro xipji ín dyéji: "Dya ní jyodüzi c'ü pje rí pjöxcö", ro 'ñene. Na ngue pötca pjóstevi. Ni xo ri ngue ín ñigöji, 'ma ro sö ro ña, pero dya ro xipji ín cuaji: "Dya ni jyodüzi c'ü pje rí pjöxcövi", ro 'ñembevi. ²²Bübü ín cuerpoji c'o nza cja c'ü dya nda ni jyodüzüji. Pero ni jyodüzüji texe yo. ²³Yo bübü cja ín cuerpopögi c'o rí cjapcöji c'ü dya nda ni muvi, ngue c'o rí co'bügöji na jo c'o. Xo 'ñe yo dya jo ga jñetse, rí co'büji na jo, ngue c'ua xo na jo rgá jñetse yo. ²⁴Yo bübü ín cuerpoji yo jñetse na jo, dya nda ni jyodü rá co'büji yo. Mizhocjimi o dyät'ä yo bübü ín cuerpoji, ngue c'ua xenda ni muvi c'o rí cjapüji c'ü dya nda ni muvi. ²⁵O dyät'äji a cjanu yo, ngue c'ua dya ra pëpjitsjë aparte yo, ra pötca pjóstevi. ²⁶Nguec'ua 'ma ra zö'lö na ü'lü 'na yo bübü ín cuerpoji, nde ra zö na ü'lü 'ma texe ín cuerpoji. Xo 'ñe 'ma rá pjörüji na jo 'na yo bübü ín cuerpoji, xo na jo rgá zö 'ma texe ín cuerpoji.

²⁷Nu'tsc'eji ḋja cuerpots'lügueji dya e Cristo. In bübtügueji cja ḋja cuero nzi 'natsc'eji. ²⁸Nutscöji rí jmürüji rí ma't'üji Mizhocjimi, Mizhocjimi ya dyacöji ín bëpcöji nzi 'nazgöji. Bübü c'o ya juajnü Mizhocjimi ra tsja apóstole ra zopjüji yo nte. Ngue c'ü xenda ni muvi cja c'o bëpji c'o dacöji c'ü. Bübü c'o ra mama ḋja anguezze co poder. Xo ni muvi c'e bëpji c'ü. C'ü na jñi, bübü c'o ra xöpü o nte. Xo ni muvi c'e bëpji

c'ü. Bübü c'o ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo. Bübü c'o ra tsjapü ra ndis'i c'o ri sö'dyé. Bübü c'o ra pjöste, 'ñe c'o ra tsja xo'ñi ngue c'ua c'o 'ñaja cjuarma ra tsjaji ḋja bëpji. Bübü c'o ra ña nan'ño idioma c'o dya päräji. ²⁹¿Cjo nde rí texcöji rí apóstoleji? ¿Cjo nde rí ñaji ḋja Mízhocjimi co poder? ¿Cjo nde rí xöpüji yo nte? ¿Cjo nde ch'acöji ja rga cja c'o na nojo? Iyö, dya nde ch'acöji c'o. ³⁰¿Cjo nde ch'acöji rá jociüji yo sö'dyé? ¿Cjo nde rí ñaji nan'ño idioma? ¿Cjo nde sö rá xipiji c'o cjuarma pje ne ra mama 'ma cjo c'o ra ña nan'ño idioma? Iyö. ³¹Nu'tsc'eji rí jyodüji c'ü ra ch'a'l'c'eji c'o xenda ni muvi ga bëpji yo cja ró xi'tsc'öji. Pero bübü 'na c'ü rí tsjaji c'ü xenda ni muvi que na ngue yo bëpji yo. Dyäräji na jo dya, c'ü rá xi'tsc'öji.

El amor

13 Zö ch'acö rí ñagö c'o nan'ño idioma, y zö xo ro ñagö ja c'o nzi ga ña c'o anxe, pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, ri chjëntcjöbe 'ma 'na t'ëzi c'ü zünü na jo, pero dya pje xe ni muvi. O ri chjëntcjöbe o címbalo c'o pjë'biji. Zö ro mbedye na jo jña ín tegö, pero ḋja pje rví muvizgö 'ma? ²Zö ch'acö rá ñagö ḋja Mízhocjimi co poder, y zö xi ro pärägo texe c'o dya mi 'märä mi jinguä 'ñe texe c'o na cjuana, pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, dya pje rví muvizgö 'ma. Zö xi ro ejme na jo Mízhocjimi, nguec'ua ro sö ro xipji yo t'eleje: "Chjans'aji ga manu", ro empji, nuc'ua ro ndans'aji; pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, dya pje rví

muviziügö 'ma. ³Zö xi ro jüngö texe c'o rí pë'sc'ö ro unügö c'o dya pje pë's'i, pero 'ma dya ro s'iyagö yo nín mintegöji, ḷpje ro dyezgö 'ma? Y 'ma ro zücoji ro pantcoji a sivi, zö ro sëchcö na jo rvá ndë ín cuerpo, pero 'ma dya ro s'iya yo nín minteji, ḷpje xo ro dyezgö 'ma?

⁴'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pësp'iji paciencia 'ma cjó pje nde ra tsjacüji. Rá jodüji ja rga pjös'üji anguesji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mbidiasi. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya xo rá cjapütsjéji na nojo rga mamaji: "Me na jozgójme", rá eñeji. ⁵'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya pje rá mamaaji c'ü rguí tseji anguezeji. Dya rá jodüji ja rga pjös'ütsjéji; rá jodüji ja rga pjös'üji yo nín minteji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya ra ünngöji 'ma cjó pje ra tsjacüji. Dya xo rá mbeñoji c'o pje vi tsjacöji c'o na s'o. ⁶'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mäjäji 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o. Rá mäjäji 'ma cjó c'o ra tsja na jo. ⁷'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pësp'iji paciencia zö cjó pje ra xitsiji o zö cjó pje ra tsjacüji. Y rá creoji 'ma ra mama ra tsja c'o na jo.

⁸Ra zäda c'ü dya cja rguí jyodü cjó ra ña o jña Mizophjimi. Xo ra zäda c'ü dya cjó xe ra unü o Espíritu Mizophjimi c'ü xe ra ña nan'ño idioma. Xo ra zäda c'ü dya cja rguí jyodü ra dyacöji o Espíritu ja rga pärägöji. Pero, zö ya rguí nguins'i ne xoñijömü, Mizophjimi ne'e c'ü rá pötca s'iyagöji. ⁹C'ü rgá pärägöji Mizophjimi nu va cja ne xoñijömü, dya xo rá pärägöji na jo. Xo 'ñe c'o rgá ñagöji o jña, dya xo rá mangöji na jo c'o. ¹⁰Dya nda rá

pärägöji na jo. Pero ra zäda c'e pa 'ma rá pärägöji na jo.

¹¹'Ma cja mi ts'it'igö, mi ñagö nzi ts'it'i, mi mbeñe nzi ts'it'i, mi cjijni nzi ts'it'i. Pero 'ma ya ró bëzögö, dya cja ró cjagö nzi ts'it'i 'ma. ¹²Je xo ga cjazgöji nu, c'ü rgá pärägöji dya, chjéntjui c'ü ri jandatjoji cja jñeje, c'ü dya jñetsezüji na jo. Pero ra zäda c'e pa 'ma rá päräji texe c'o dya rí pärägöji dya. Dya xo rá pärägö na jo dya. Pero ra zäda c'e pa 'ma rá pärägö texe c'o na cjuana ja c'o nzi ga mbäcö Mizophjimi. ¹³Nguec'ua rí xi'tsc'öji, ni jyodü sido rá ejmeji Mizophjimi, 'ñe rá te'beji c'ü ra zäda c'o ya mama angueze, 'ñe rá s'iyaji yo nín minteji. Nujyo, siempre ni jyodü rá cjaji yo. C'ü xenda ne Mizophjimi rá cjaji, ngue c'ü rá s'iyaji yo nín minteji.

El hablar en lenguas

14 C'ü rí tsjaji, rí s'iyagueji yo nin minteji. Xo rí ñeji c'ü ra dya'c'leji o Espíritu Mizophjimi ja rgui pëpqueji Mizophjimi. C'e bëpji c'ü xenda rí ñeji, ngue c'ü rí ñagueji o jña Mizophjimi co poder. ²Nu 'ma cjó c'o vi unü o Espíritu Mizophjimi ra ña nan'ño idioma c'ü dya pärä, dya ngue yo nte yo ri zopjü c'ü. Nguextjo Mizophjimi c'ü ärä. Na ngueje dya cjó sö ra mbärä pje pjëzhi c'ü ri mama c'ü. Na ngueje 'ñünbü o mü'lbü o Espíritu Mizophjimi ra ña o jña c'o dya cjó ra mbärä. ³Pero 'ma cjó c'o ra ña o jña Mizophjimi co poder, ngue yo nte yo ri zopjü c'ü, nguec'ua xenda ra mbäräji Mizophjimi. Xo zopjüji ja rgá mimiji. Xo cjapjüji ra mä o

mü'büji. ⁴Pero 'ma cjó c'o ch'unü ra ña nan'ño idioma, nguextjotsjé c'e nte c'ü ri ña, c'ü xenda ra mbärä Mízhocjimi. Pero 'ma cjó c'o ra ña o jña Mízhocjimi co poder, ngueje texe c'o ri jmuru c'o xenda ra mbäräji Mízhocjimi.

⁵Quera ro dya c'üji ri ñagueji nan'ño idioma in texeji. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí ñagueji o jña Mízhocjimi co poder. Na ngueje xenda na jo c'e bëpji c'ü, que na ngue 'ma ri ñagueji nan'ño idioma c'o dya cjó pärä. Pero 'ma sö rí xipiji c'o ri jmuru pje ne ra mama c'o jña c'o in mamaji gui ñaji nar'ño idioma, nu'ma, na jo 'ma c'ü. Na ngue a cjanu, xenda ra mbäräji Mízhocjimi. ⁶Tsijñiji cjuarma. 'Ma ro ègö ro 'ne zenguats'üji, 'ma ro ñagö nan'ño idioma, pero 'ma dya ro xi'tsc'öji c'ü vi jítscö Mízhocjimi, o c'ü rí pärägö, èpje ro dyeje 'ma? Nu 'ma dya pje ro xi'tsc'öji o jña Mízhocjimi, o 'ma dya pje ro jítsc'öji, èpje xo ro dyeje 'ma?

⁷In päräji o pito, 'ne o bizhi. Dya pë'siji vida, pero zünüji. Pero 'ma dya ra cambia c'e tono c'ü ni mbë'biji yo bizhi, cja rgá sö ra mbäräji 'ma, pje pjëzhi c'ü ri bë'bi? ⁸Xo 'ne o corneta. Nu 'ma dya ra mbes'e na jo c'ü ra mbë'biji, cja rgá sö ra xampja 'ma 'na tropa, ra ma cja chü? ⁹Je xo ga cjatssc'oji nu. Nu 'ma rí ñaji nan'ño idioma, cja rgá sö cjó ra mbärä pje pjëzhi c'ü ri mangueji 'ma? Chjéntjui c'ü ro ndunü o ndajma c'o jña c'o. ¹⁰Bübü me na puncjü o idioma yo ñaji cja ne xoñijömü, y nde t'ärä nza texyo. ¹¹Pero 'ma dya rá pärägö c'o jña c'o ri ña 'na nte, ra nguijñi

'ma c'e nte c'ü nguetscö dya rí menzumügöbe c'ü. Xo 'ñezgö xo rá unnc'ö ngüenda c'e nte, c'ü dya ri tsja cja ín jñiñigö. ¹²Nu'tsc'eleji in jodüji c'ü ra 'ñünnc'eleji in mü'n'cleji o Espíritu Mízhocjimi, ngue c'ua ra sö rí pëpqueji Mízhocjimi. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, rí jyodü rí tsjaji c'o bëpji c'o ra mbös'ü texe c'o ri jmuru xenda ra mbäräji Mízhocjimi.

¹³Nguec'ua c'ü ña nan'ño idioma, ra dyötü Mízhocjimi ra unü c'ü rguí mbärä pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña, ngue c'ua ra xipiji c'o 'ñaja. ¹⁴'Ma rí ötcö Mízhocjimi, 'ma rí ñagö nan'ño idioma c'ü dya rí pärägö, pedye ín tegö c'o je ni 'ñeje cja ín mü'lbugö. Pero dya rí cijñi ín ñigö pje ne ra mama yo jña. ¹⁵Nguec'ua ni jyodü rá ötögö Mízhocjimi co ín mü'n'c'ö, 'ne ín ñigö, nza yejui. Rá töpü o himno co texe ín mü'n'c'ö 'ne ín ñigö. ¹⁶'Ma in unügueji 'na pöjö Mízhocjimi, 'ma rí ñaji nan'ño idioma, nu'ma, cja rgá sö ra mbärä c'o cja vi ndätära mamaji: "Na cjuana c'ü mama yo", ra 'ñeneji? Maco dya ra mbäräji pje pjëzhi c'ü vi mangueji vi unngueji 'na pöjö Mízhocjimi. ¹⁷Jä, pe ri unngueji na jo 'na pöjö Mízhocjimi. Pero 'ma je rga cjanu rgui ñaji nan'ño idioma, dya ra mbös'üji c'o 'ñaja nte c'o ri jmuru. ¹⁸Rí unngö 'na pöjö Mízhocjimi c'ü xenda rí ñagö nan'ño idioma que na ngue in texegueji. ¹⁹Pero texe nu ja rí pa zopjügö yo cjuarma, xenda rí ne rá cijñi ín ñigö ja rga ñagö, zö ri tsilch'atjo jña, que na ngue c'ü ro ñagö 'na diez mil jña cja nan'ño idioma. Na ngue 'ma rá cijñi ín ñigö ja rga ñagö, rá jíchcö 'ma yo cjuarma.

20Xo 'ñetsc'eji cjuarma. 'Ma in ñagueji nan'ño idioma, nu 'ma dya in pārāji pje ne ra mama c'o jña c'o in mangueji, nu'ma, in chjéntceji 'ma yo ts'it'i yo dya be cjijñi na jo o ñiji. Na jo rí tsjají nzi ts'it'i c'ü dya cjó pje rí tsjapqueji c'o na s'o. Pero rí tsjjijñiji nzi bëzo. **21**Tsjijñiji c'ü ya t'opjjú cja o ley Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Rá juajnù c'o nte c'o ri tsja a nan'ño nación c'o ri ña'a nan'ño idioma. Ra ñaji ra 'ñe zopjüji ín jñagö yo nte. Pero zö xi rá cjagö a cjanu, dya xo ra dyätcö ín jña yo nte", eñe Mizhocjimi. **22**Yo nan'ño idioma, ngue yo rguí mbärä yo nte c'ü bübüts'ejí Mizhocjimi. C'o ra unü ngüenda a cjanu, dya ngue yo ya creo; ngue c'o dya creo. Pero c'ü rgá ñaji o jña Mizhocjimi co poder, dya ngue c'o dya ejme c'o ra unü ngüenda; ngue c'o ya ejme. **23**'Ma in jmuriügueji, 'ma nde ri ñagueji nan'ño idioma, y 'ma ra cjogü c'o cja ni ndäxtjo, o c'o dya ejme Mizhocjimi, cpje ra manxä c'o? ¿Cjo dya ra xi'ts'iji in locoji 'ma in ñagueji a cjanu yo nan'ño idioma? **24**Pero 'ma nde ri mangueji o jña Mizhocjimi, y ra cjogü 'naja c'ü dya ejme, o c'ü cja ni ndäxtjo, ra zil'ch'i o mü'bü 'ma c'ü, na ngue c'ü nde vi mangueji. Y ra unü ngüenda c'o na s'o c'o vi tsja c'ü. **25**Cja ra mbeñetsjë a mbo o mü'bü c'o vi tsja na s'o. Cja rrü ndüñijomü cja in jmigueji ra ma't'ü Mizhocjimi. Y ra mama na cjuana bübüts'ejí Mizhocjimi.

Hagan todo decentemente y con orden

26Nguec'ua rí xi'tsc'öji pje rí tsjají cjuarma. Bübüts'iji c'o ra

tó 'na himno. Bübüts'ejí c'o ra ña o jña Mizhocjimi rgá zo'c'eji. Y c'o ya ch'unütsc'eji ra mbärä, ra jí'tsc'eji c'o. Bübüts'ejí c'o ra ña nan'ño idioma. Bübüts'ügueji c'o ra mama pje ne ra mama c'o jña c'o. Pero texe yo, rí tsjagueji yo, ngue c'ua texe yo cjuarma xenda ra mbäräji Mizhocjimi. **27**'Ma cjó c'o ra ñatsc'eji nan'ño idioma, ra sö ra ñatsc'eji yeje o jñi'i. Pero dya ra cjogü jñi'i. Y ra pötü rgá ñaji. Xo ni jyodü cjó c'o ra xi'ts'iji pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña c'o. **28**'Ma in jmuriügueji, nu 'ma dya ri bübü 'na cjuarma c'ü vi ch'unü ra mbärä pje ne ra mama c'o nan'ño idioma, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ñatsc'eji nan'ño idioma. Ra ñatsjé, y ra ñavi Mizhocjimi. **29**Je xo rga ciatjonu c'o ri ña o jña Mizhocjimi, ra ña'a yeje o jñi. Y c'o 'ñaja profeta c'o ri cárä nu, ra unüji ngüenda cjo na jo o iyö. **30**Y zö ya ri ña 'natsc'eji, pero 'ma ra tsja Mizhocjimi pje c'o ra jíchi 'naja c'ü ri junrütjo, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ña. **31**Nu 'ma rí pötqueji a cjanu, ra sö nde rí mamaji o jña Mizhocjimi in texeji, ngue c'ua nde rí jñüns'iji nde 'na jña. Y nde ra zil'ch'i in mün'c'eji in texeji. **32**'Ma cjó c'o ya ri ña o jña Mizhocjimi, pero 'ma ra 'ñünbü o Espíritu Mizhocjimi o mü'bü c'ü 'naja cjuarma ra ña, dya ni jyodü sido ra ña c'ü ot'ü. Ra sö ra jueme, ngue c'ua xo ra sö ra ña'a c'ü 'na. **33**Na ngueje Mizhocjimi dya ne'e c'ü rá huëñiji. Ne angueze rá cjaji co orde.

34'Ma nde ri jmurgueji, dya ra sö ra zo'c'eji yo ndixü. Na ngue dya pë's'iji derecho ra ñaji; ni jyodü

ra dyätäji c'o pje pjézhi nu ja in jmürüji. Je ga cjanu ga mama c'ü o ley Mizhocjimi. ³⁵ Ma pje c'o ne ra mbärä yo ndixü, ra dyönütsjëji nu xiraji cja o ngumüji. Na ngue ix 'na tsetjo c'ü ra ña 'na ndixü ra zopjü c'o ri jmürü.

³⁶ Rí cja'c'üji t'önü, Ʉcjo ngue'tsc'eji je mbedyets'üji nu o jña Mizhocjimi, nguec'ua dya ne in mü'büji yo rí xi'tsc'öji? O cjo nguextjots'üji in pärägueji? ³⁷ Ma cjó c'o cjijñits'üji c'ü pätپä Mizhocjimi, 'ne c'ü 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi ra mbëpi Mizhocjimi, ni jyodü ra unü ngüienda yo rí xi'tsc'öji. Na ngueje ngue o jña c'ín Jmugöji yo. ³⁸ Y c'ü dya ra tsjapü ngüienda yo, dya xo ra tsjapüji ngüienda c'ü.

³⁹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, rí jyodüji rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder. Pero 'ma cjó c'o ra ña nar'ño idioma c'o ra unü o Espíritu Mizhocjimi, dya rí ts'a's'üji c'ü. ⁴⁰ Pero texe rí tsjaji na jo co orde.

La resurrección de Cristo

15 'Ma ot'ü, ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo. Nudya, cja ndo rá mbennc'eji na yeje dya c'o jña c'o. Ngue c'o jña c'o i creoji y sido in creoji dya. ² Ró zo'c'öji, i dyätäji o jña e Jesucristo. Nu 'ma i unnc'eji na jo ngüienda c'ü ró xi'tsc'öji, 'ñe 'ma rí sido rí creoji, nu'ma, ni ma ra jogü in münl'c'eji 'ma c'o na s'o.

³ C'ü ró xi'tsc'öji, nguestsjë Mizhocjimi c'ü o jítscö c'o. Y ngue c'o xenda ni jyodü rá pärägoji. Ró xi'tsc'öji o ndü e Cristo va ngötcüji ín nzhunc'öji, ja c'o nzi va mama

o jña Mizhocjimi c'ü ro ndü. ⁴ Xo ró xi'tsc'öji o ngöt'üji cja cueva c'ü. Nuc'ua na jñi nu pa, o te'etjo c'ua ja nzi va mama o jña Mizhocjimi c'ü ro tetjo. ⁵ Xo ró xi'tsc'öji 'ma ya vi te'e e Jesucristo, o jñanda e Pedro c'ü ya ndo mi büntjo e Jesucristo. Nuc'ua, o jñanda na yeje e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole. ⁶ Nuc'ua, como 'ha tsilch'a ciento cjuarma c'o 'natjo c'ua mi cáräji c'o o jñanda e Jesucristo. Xe cáräto na puncjü anguesji, pero bëbü c'o ya ndü. ⁷ Nuc'ua, e Jacobo xo jñanda e Jesucristo. Después texe c'o apóstole o jñandaji c'ua.

⁸ Nutscö e Pablo, rí bëpjagö cja c'o apóstole. Na ngueje o mezhe cja ró jandagö e Jesucristo. C'ua ja nzi ga cja 'na lélë c'ü ya yöxcü 'nanga jmus'ütjo, je xo ma cjaçgö nu 'ma o tsjacö apóstole; ni xo ró mbeñe c'ü ro cjaçgö apóstole. ⁹ C'o 'ñaja apóstole, xenda ma joji que na nguetscö. Dya ma jozgö c'ü ro juancügö Mizhocjimi rá cjaçgö apóstole. Na ngueje mi cjaçpö ra sufre yo o nte Mizhocjimi c'o mi jmürü mi ma't'üji e Jesucristo. ¹⁰ Pero rí apóstolegö dya, na ngue o juentscö Mizhocjimi o dyacö ne bëpji rí apóstolegö. Dya bëva va juentscö. Na ngueje xenda na puncjü c'ü rí pépcjö, que na ngueje texe c'o 'ñaja apóstole. Dya rí cjaçsje ne bëpji nu; ngue Mizhocjimi me pjöcxö na puncjü. ¹¹ Pero zö ri nguezgö, o zö ri ngue c'o 'ñaja apóstole, nde rí mangöjme c'ua ja va ndü e Jesucristo, cjanu o te c'ua na yeje. Nu yo jña yo, ngue yo in creoji dya yo.

La resurrección de los muertos

¹² Rí zopjüjme yo nte, rí xipijjme c'ü o te'e e Cristo 'ma ya vi ndü o

bübütjo na yeje. Maco bübüts'üji c'o mama c'ü dya sö rá tegöji na yeje 'ma ya rga tüji. ¹³Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te'e yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo. ¹⁴Y 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, dya rví muvi 'ma c'o rí xi'tsc'öji. Ni ri ngue c'o xi'tsc'ejí c'o 'ñaja apóstole. Dya xo rví muvi 'ma, c'ü ni 'ñejmegueji e Cristo. ¹⁵Nu'ma, xo ro ch'ötcójme c'ü rvá pezhejme o bëchjine c'ü ja va cja va tsja Mizhocjimi. Na ngueje ya ró xi'tsc'öjme c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo 'ma ya vi ndü. Pero nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo. ¹⁶Na ngueje 'ma dya rvá cjuana c'ü ra tsjapü Mizhocjimi ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo. ¹⁷Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo, dya pje xo rví muvi 'ma c'ü ni 'ñench'e in mü'bügueji e Cristo. Xe ri tügueji 'ma in nzhunc'ejí. ¹⁸Yo ejme e Cristo, bëbü c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, xo 'ñetjo anguezeji, dya xo ro teji. Nguec'ua ro bëzhiji 'ma. ¹⁹'Ma dya rvá cjuana c'ü rá tegöji rá ma cäraji co e Cristo, juenzgöji 'ma; ḡpje rví muvi 'ma c'ü rgá ätpäji o jña angueze? Nu'ma, xenda na jo c'ü ro mäpäji nguextjo yo bëbü cja ne xoñijömü, ja c'o nzi ga tsja yo dya ejme e Cristo.

²⁰Pero dya je ga cjanu. Na ngueje Mizhocjimi o tsjapü o te e Cristo 'ma ya vi ndü. Nguec'ua 'ma ra zäda c'e pa, cja nde ra te'e texe c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ya ndü. ²¹Na ngue c'ü vi ndü 'na

nte, nguec'ua nde rgá tüji. Je xo rga ciatjonu, na ngue c'ü vi te'e c'ü 'na nte, nguec'ua xo rá tetcjöji rí texeji co ín cuerpoji. ²²O ndü e Adán c'ü mi ngue ín mboxpalegöji, na ngueje o tsja c'o na s'o. O jñuscöji xo rí cjaji c'o na s'o; nguec'ua xo rgá tügöji rí texeji. Je xo ga ciatjonu; ra tsjacöji Mizhocjimi nde rá teji rí texeji co ín cuerpoji. Na ngue ya jñuscöji e Cristo; c'ua ja ga cja angueze, je xo ga cjazgöji dya nu. ²³Pero cja rá teji 'ma cja ra zäda c'e pa. Ot'ü o te e Cristo. Nuc'ua 'ma ra ejë na ye e Cristo, cja ra te texe c'o enh'e o mü'bü angueze. ²⁴Nuc'ua ra nguins'i ne xoñijömü. Y c'e poder c'ü pë's'i dya e Cristo ra manda, ra unüji Mizhocjimi, ra tsja e Cristo. Pero ot'ü ra tsja e Cristo ra ndöpü c'o pje nde pjëzhi, zö pje ma poder c'ü me rrä nojo ri pë's'iji. Nguec'ua dya pje xe ra mbëzhiji. ²⁵Ni jyodü ot'ü ra manda e Cristo, hasta 'ma cja ra ndöpü texe c'o üji, ra chjotpüji texe o poderji. ²⁶C'ü üvi e Cristo c'ü rguí nguarü ra ndöpüji, ngue e muerte. Nguec'ua dya cja xe rá tüji. ²⁷Je t'opjü a cjava: "O unüji texe poder ra manda", eñe. Dya ngue c'ü ra manda e Cristo cja Mizhocjimi; maco nguetsjë Mizhocjimi c'ü o unü c'e poder e Cristo. ²⁸Nuc'ua, 'ma ya nde ra chjotpüji o poder texe c'o üvi e Cristo, ra nzhopcüji texe poder Mizhocjimi; ra tsja e Cristo c'ü nguetsjë c'ü o T'i. Na ngueje nguetsjë Mizhocjimi c'ü ot'ü o unü c'e poder c'ü. Nguec'ua Mizhocjimi ra mbë's'i na yeje texe o poder. ²⁹Bëbü c'o ji'i c'ü ro ji c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo

añima, dya ro tsjaji 'ma a cjanu. Xo pārā anguezeeji c'ü ra te yo añima, ngue c'ua ga jiji a cjanu.

³⁰Nutscöjme rí apóstolejme, pama rí cjogöjme peligro rgá zopjüjme yó nte. Nu 'ma dya rvá cjuana ra te yo añima, ¿pje rví muvi 'ma c'ü rgá sufregöjme a cjanu? ³¹Ya pëpji dya e Cristo Jesús c'ín Jmugöji a mbo cja in mün'c'leji, nguec'ua nutscö rí mä'c'öji. In párägueji c'ü na cjuana rí mä'c'öji. Je xo ga cjatjonu rí jñunt'ü in mün'c'leji c'ü na cjuana pama rí cjogü peligro rá tū. ³²'Ma ró sufre na puncü a Efeso, chjéntui c'ü ro chügöbe o animale c'o me na sate. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, ¿pje ro dyeje 'ma, c'ü rvá sufregö a cjanu? Xenda na jo c'ü ro cjaji ja c'o nzi ga mama yó nte. Mamaji anguezeeji: "Xe rá sigöji dya, nu dya xe rí bünc'öji. 'Ma rá tūji, ra nguejme yo. Na ngue dya cja rá teji", eñejí.

³³Dya cja xe rí jyézgueji cjó xe ra dyon'c'leji ra xi'tsc'leji jña a cjanu. Zö xi na jo in chjürügueji, pero nu 'ma rí dyoji c'o cjijni na s'o, xo rí tsijjñiji a cjanu, y rí tsjaji c'o na s'o 'ma. ³⁴Chjümbeñegueji. Jyéziji c'ü ni dyocjeji c'o nte c'o, na ngue na s'o ga cjanu. Na ngue anguezeeji, dya páräji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji a cjanu, xa'ma rí pjörü in tseji.

Cómo van a resucitar los muertos

³⁵Bübü c'o ra xitscö: "¿Ja rgá te yo añima? 'Ma rá teji cja t'o, ¿ja rgá cja c'ín cuerpoji 'ma?", ra 'ñenzgöji. ³⁶Nu 'ma in mangueji a cjanu, dya in unnc'ejí ngüenda ja ga cja. 'Ma in tujmüji o ndéchjö, ot'ü in ögüji. Nu 'ma jiyö, dya ro

mbes'e 'ma c'o. ³⁷Y 'ma in tujmüji, dya ngue c'o ts'itjö c'o in tujmüji; ngue c'o ts'indéchjö. Je xo ga cjatjonu o ndëxü, o pje c'o nde in podüji. ³⁸Mizhocjimi cja'a c'ua ja c'o nzi ga ne. Na ngueje unü nzi 'na ts'igrano c'ua ja nzi ga mbes'eji. Nde nan'ñoji. ³⁹Je xo ga cjatjonu texe o ts'ingue, dya 'na ma cjatjo yo. Nan'ño o ts'ingue o nte. Xo nan'ño o ts'ingue yo animale nza cja e burro. Y xo nan'ño o ts'ingue o jmō, 'ñe o ts'ingue yo s'ü. ⁴⁰Na jo va t'ätä yo bübü a jens'e. Xo na jo va t'ätä yo cárä cja ne xoñijömü, 'ñe yo cja'a. Pero nan'ñoji. ⁴¹E jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje, nde zärä yo. Pero nde nan'ño ga zäräji nzi 'naji. ⁴²Je xo rgá cjatjonu, 'ma ra te'e yo añima. Yo añima yo ögüji, dya'a o ts'ingueji. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü dya cja xe ra ndü. ⁴³'Ma ya ni ndüji, dya cja ni muvi 'ma c'e cuerpo. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü me xe rrä jo. 'Ma ya ni ndüji, dya cja 'ñömü. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü xenda rrä zëzhi. ⁴⁴Nín cuerpoji nu bübüzüji dya, ngue para rá mimiji cja ne xoñijömü. Pero ra dyögüji ín cuerpoji. Nuc'ua 'ma rá tegöji, ra bübüzüji ín cuerpoji para rá ma minc'öji co Mizhocjimi. Bübü ín cuerpoji nu rgá cáräji cja ne xoñijömü. Pero ín cuerpoji c'ua ja rga cja, ngue c'ü rga ma cáräji co Mizhocjimi. ⁴⁵Je xo ga cjanu va t'opjü c'ü mama a cjava: "'Ma mü o dyätä Mizhocjimi c'ü ot'ü Adán, o bübü c'ü o cuerpo c'ü." Pero 'ma ya vi mezhe, o ejë e Jesús c'ü só rá xiji c'ü bëpja Adán. Angueze, Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua

sö ra tsjacöji rá bübüjtjogöji na yeje. **46** C'ín cuerpoji c'ü rga ma cāräji co Mízhocjimi, dya nza cja nu ot'ü bübü. Nu ot'ü bübü, ngue nín cuerpoji dya, nu rgá cāräji cja ne xoñijömü. C'ín cuerpoji c'ü rga ma cāräji co Mízhocjimi, ngue c'ü cja ra ch'acüji c'ü. **47** C'ü ot'ü nte, je vi 'ñeje cja ne xoñijömü c'ü. Vi t'ät'ätjo co jömü c'ü. C'ü 'na bëzo, je vi 'ñeje a jens'e c'ü. Nguetsjé c'ín Jmugöji c'ü. **48** C'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ätjo co jömü, je xo ga cjazgöji nu. Na ngueje xo jömütjo nín cuerpagöji. Pero rí tsjacöji dya a jens'e, na ngue rí enh'le ín mü'biji e Jesucristo. Nguec'ua, ja c'o nzi ga cja c'ü tsja a jens'e c'ü ngue ín Jmugöji e Jesucristo, je xo rgá cjazgöji nu. **49** Nutscöji o jñuscöji c'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ä co jömü. Je xo rgá cjacronu, ra jñuscöji c'ua ja c'o nzi ga cja, nu c'ü vi 'ñeje a jens'e.

50 Bübü c'ü rá xi'tsc'öji cjuarma. Co nín cuerpagöji nu bübüzgöji dya, dya ra sö ra ch'acöji c'ü rá sät'öji nu ja manda Mízhocjimi. Na ngueje nín cuerpagöji, bübü ts'ingue, 'ñe o cji nu. Co nín cuerpagöji, dya sö ra ch'acöji dya c'ü rá sät'äji nu ja dya pje dya'a. Na ngueje nín cuerpagöji, dya'a nu. **51** Dyärä'maji. Rá xi'tsc'öji dya o jña, c'o dya ch'unü ro mbära c'o mi cära mi jinguä. Dya rá tügöji rí texeji. Pero rí texeji ra pötcüji Mízhocjimi c'ü ja ga cja nín cuerpagöji. **52** Ma ra zünü c'ü rguí nguarü trompeta, jo rrü pötcüji. 'Ma cjó c'o c'uijmi a nzhö'lö, dya mezhe nada. Je xo rga cjanu rgá pötcüji. Nuc'ua Mízhocjimi ra tsjapü ra te'e texe c'o ya ndü.

Ra bübü o cuerpoji c'ü nunca ra ndü. Xo 'netscöji ri cäraji, nde ra pötcügöji. **53** Ni jyodü ra bübüzgöji 'na cuerpo c'ü dya ra dya'a. Na ngue nín cuerpagöji nu bübüzgöji dya, ra dya'a nu. Ni jyodü ra bübüzgöji 'na cuerpo c'ü dya ra ndü. Na ngue nín cuerpoji nu bübüzgöji dya, ra ndü nu. **54** Nín cuerpoji nu bübüzgöji dya, ra ndü y ra dya'a nu. Pero ra zädäzgöji c'ü ri nuevo ín cuerpoji c'ü dya cja ra ndü. Nu'ma, ya rguí zädä 'ma c'e jña c'ü t'opjü a cjava: "Ya ndöpüji e muerte; ya chjotüji c'ü. **55** Zö rá tügöji, zö ra dyögüzüji, pero dya ra ndöcüji e muerte. Na ngue, dya rá quejmeji cja t'o", eñe o jña Mízhocjimi. **56** Rí tüji, na ngueje rí cjadi c'o na s'o. Rí cjadi c'o na s'o, na ngue dya rí ne rá ätäji o ley Mízhocjimi. **57** Pero rí unngö 'na pöjö Mízhocjimi. Zö rá tüji, pero ra tsjacüji Mízhocjimi rá tetcjöji na yeje. Na ngue o ndü e Jesucristo c'ü ín Jmugöji va ngötcüji ín nzhunc'öji, cjanu o tetjo c'ua na yeje.

58 Rí s'iyats'ügöji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji c'ü dya rí yembeñesi c'ü rguí jyézgueji Mízhocjimi. Rí sido rí pëpiji na puncjü c'ín Jmugöji. Y rí jñunt'ü in mü'biji c'ü dya bëvatjo gui pëpqueji angueze. Na ngue rá tetcjöji na ye.

La colecta para los hermanos

16 Rí xi'tsc'öji ja ga cja o merio c'o rá jmutüji rá pjös'üji c'o o t'lí Mízhocjimi c'o cära a Jerusalén. C'ua ja c'o nzi rvá xipji c'o cjuarma a Galacia, je xo rga cjanu rguí tsjagueji. **2** C'ü ot'ü pa nu ngo'o, nzi 'natsc'leji ra xöcü ja nzi

merio c'ua ja va unü Mizhocjimi o ndöjö; ra mbë's'i cja o ngumü c'o. Nguec'ua 'ma rá säcjö va ja in cäraji, dya ní jyodü cja rí jmutqueji 'ma c'o merio. ³Rí juajnügueji c'o in confiaoji. Nguec'ua 'ma rá säcjö va, rá täji ra möji a ma a Jerusalén. Y rá unüji 'na xiscömü ra ndëdyiji ngue c'ua c'o cjuarma a Jerusalén ra recibidoji anguezeji. Cja rrü möji c'ua, ra ma zogüji c'o merio. ⁴'Ma xo ni jyodü rá möcjöjme c'o a ma a Jerusalén, ra jogü.

Planes de viaje de Pablo

⁵'Na nu pa, rá cjogü cja c'e nación a Macedonia. Cja rrü 'ñe zenguats'üji. Na ngueje ni jyodü rá cjogö a Macedonia. ⁶'Ma rá säcjö va ja in cäragueji, xa'ma rá mimiji co nu'tsc'ejí yo pa yo rrä së. Nuc'ua 'ma rá pedye, ra sö rí pjöxcöji c'ü rga ma cja 'fiji. ⁷Dya ngue c'ü rí ne rá zenguats'üijoji cja rrü ma, iyö. Ne ín mü'bü rá mimiji ja nzi zana, nu 'ma ra dyacö sjëtsi Mizhocjimi c'ín Jmuji. ⁸Xe rá mimigö ja xe nzi pa a Efeso, hasta 'ma ra cjogü c'e mbaxua Pentecostés. ⁹Na ngueje ya recibidozüji na jo a Efeso rá ña'a o jña Mizhocjimi, y na puncjü o nte yo rí zopjü. Y xo na puncjü yo nugü na ü.

¹⁰Xa'ma ra säjä e Timoteo va ja in cäragueji. Nu 'ma ra säjä, rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí tsjapüji ra tseje. Na ngue xo pëpi c'ín Jmugöji c'ü, c'ua ja c'o nzi rgá pëpigö. ¹¹Dya rí tsjapüji menu c'ü. Nuc'ua, 'ma ra mbedye va, rí pjös'üji ra ma, ngue c'ua ra ma nu ja rí bünc'ö. Na ngueje rí pëtsa ra ma nu. Xo 'ñe c'o cjuarma.

¹²E cjuarma Apolos ró ötü na puncjü ro ēji c'o cjuarma ro 'ñe zenguats'üji. Pero angueze o mama c'ü dya ro ēji c'o cjuarma. Cja ra ējé, 'ma ra mbë's'i tiempo.

Saludos finales

¹³Nu'tsc'ejí rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí tsjaji c'o na s'o. Sido rí 'nejmeji Mizhocjimi. Rí zëzhiji zö pje rí sufreji. ¹⁴Texe c'o rí tsjaji, rí s'iyaji yo nin minteji. ¹⁵Ya in pärägueji, e Estéfanas 'ñe c'o cära nu ngumü ngue c'o ot'ü o dyätpä o jña e Jesucristo va a Acaya c'o. Anguezeji me pjös'üji yo o t'i Mizhocjimi. ¹⁶Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí respetaoji e Estéfanas, 'ñe c'o cära nu ngumü. Xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste. Rí respetaoji texe c'o pëpjí na zëzhi c'o pje nde ma mböste. ¹⁷Me rí mäcjö. Na ngueje o ma e Estéfanas, 'ñe e Fortunato, 'ñe e Acaico nu ja rí bünc'ö; o ma zenguazüji. Chjëntjui c'ü ro pätjcägueji c'o, na ngue dya sö rvi möcjeji a manu. ¹⁸Na ngue c'ü vi möji anguezeji vi ma zocüzügöji 'na jña, nguec'ua dya cja xe rí mbentsc'öji dya. Ni xo ri ngue'tsc'ejí, dya cja xe ni jyodü rí mbenzgöji. Nguec'ua rí tsjapüji ngüenda anguezeji, xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste.

¹⁹Va bö'tc'üijoji Cjimi c'o cjuarma texe nu ja jmürüji a ma a Asia. Xo va bö'tc'üijoji Cjimi e Aquila, 'ñe e Priscila. Xo va bö'tc'üji Cjimi c'o cjuarma c'o jmürü o ngumü anguezevi. Va bö'tc'üijoji Cjimi na puncjü anguezeji; ö'tc'üji ra mböxc'üji e Jesucristo c'ín Jmugöji. ²⁰Va bö'tc'üji Cjimi texe c'o

cjuarma. Rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji. Na ngue o t'itsc'eji Mizhocjimi.

21 Yo jña yo ni nguarü rgá ma'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo rí opjügö co ín dyégö yo.

22 C'o nte c'o dya ne'e e Jesucristo c'ín Jmugöji,

jyëzgueji c'o. Xo ra jyëzi Mizhocjimi c'o. Rí mbennc'eji a cjanu, na ngue ra ejë c'ín Jmugöji.

23 E Jesucristo c'ín Jmugöji ra mböxc'üji. **24** Rí s'iyats'üji na ngue bübü e Cristo Jesús a mbo ín mün'c'öji. Amén.